



ISRAËLZONDAG 2016 GERICHT OP JOODSE FEESTEN

‘Het licht vieren in het donker’



*Vreugde der Wet (zie pagina 8).

Harry Pals

Als het donker wordt, vieren Joden het licht. Dat geldt voor elke dag: de nieuwe dag begint op de avond. Dat geldt voor elke week: de shabbat begint feestelijk op de vrijdagavond. En dat geldt door het jaar heen: als de herfsttijd doorbreekt en het jaar naar de kortste dag toegaat, als we het verst van de bevrijding van Pesach-Pasen af zijn, vieren Joden het leven: een nieuw begin, herstel, leven onder Gods open hemel, dansen met de wetsrollen.

Dit jaar willen we in de Janskerk iets daarvan mee-proeven. Niet door Joodse gebruiken na te doen, maar door de verhalen van de feesten te laten klinken. Om zo iets te beleven van de levenskracht die deze feesten bieden. En te beseffen dat dit de wereld is waarin Jezus en zijn eerste leerlingen leefden en waarmee zij hun

goede bericht vormgegeven en verspreid hebben de wijde wereld door – tot op ons, tot op vandaag.

De najaarsvieringen beginnen met Joods Nieuwjaar dit jaar gevierd op 3-4 oktober. Met *Rosj haSjana* – letterlijk: het hoofd van het jaar, begint nu het Joodse jaar 5777. De jaren moeten geteld worden, vanaf de schepping, om de schepping in ere te houden. Joods Nieuwjaar geldt als de geboortedag, de collectieve verjaardag van de mens. Het is een dag om ons onze menselijke verantwoordelijkheid voor de toekomst van de wereld opnieuw te binnen te brengen (her-inneren).

Op deze dag roepen de speciale tonen van de sjofar (ramshoorn) op tot omkeer naar de dienst aan de Eeuwige. Die grondtoon kenmerkt de dagen tot aan de Grote Verzoending.

Zie verder pagina 8:
Grote Verzoending: alles recht zetten

Het Marcussenorgel is jarig

Steven Slappendel

Dit jaar is het zestig jaar geleden dat in de Nicolaïkerk het Marcussenorgel is gebouwd. In 1956 heeft de Deense orgelbouwer Marcussen de onderdelen per koelwagen aangevoerd vanuit Aabenraa en het geheel weer in elkaar gezet, geïntoneerd en schitterend afgewerkt. Het zesde kroonjaar van het orgel wordt gevierd met enkele speciale concerten.

“Organist Lamert Erne was de drijvende kracht achter dit hele gebeuren dat leidde tot een vermaard en beroemd orgel. Het instrument van Marcussen is een icoon van de neobarok uit de vorige eeuw waarbij bouwprincipes van de zeventiende en achttiende eeuw werden gecombineerd met moderne technieken.” Op de orgelkas staat: ‘Soli Deo Gloria 1956’.

De concerten ter gelegenheid van dit jubileum vinden plaats op donderdag 29 september en zaterdag 1 oktober om 20.30 uur. Er klinken naast Music and Space van Piet Kee en Missa Brevis van

Benjamin Britten maar liefst drie premières. Speciaal voor dit feest zijn drie composities gemaakt door Christiaan Richter en Berry van Berkum. De organisten van de Nicolaïkerk, Berry van Berkum en Ko Zwanenburg bespelen uiteraard het jarige Marcussen (hoofd) orgel, maar ook de drie jaar oudere ‘broer’, het Sweelinckorgel, laat zich horen. Verder werken mee het Kamerkoor Neon onder leiding van Fokko Oldenhuis, een

koperkwintet, het kinderkoor van de Zangschool Utrecht onder leiding van Thea Bakker, stadsbeiaardier Malgosia Fiebig, videokunstenaar Martijn Grotendorst en acteur Joep de Bont. De acteur laat Lambert Erné aan het woord. In de finale zijn allen betrokken in een feestelijk klank- en kleurrijk spektakel. Meer gegevens komen binnenkort op de websites www.nicolaiconcerten.nl en www.nicolaïkerk.nl.



Marcussenorgel 60 jaar!

29 september & 1 oktober 2016

Aanvang 20.30 uur Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 9, Utrecht

* Zestig jaar Marcussen-orgel wordt klankrijk gevierd.

Inspiratie opdoen in het Johannescentrum – huis van verhalen

Francis Prins

Het Johannescentrum wil ook komend seizoen kerkelijke en niet-kerkelijke zinzzoekers welkom heten in een huis van verhalen die op velerlei manieren klinken en die uitnodigen tot ontmoeting en verdieping. Die verhalen, ontmoeting en verdieping komen behalve in de vieringen ook tot uiting in het najaarsprogramma van het Johannescentrum.

Als vervolg op ‘De fluisterstille stem’ starten vanaf 11 oktober zeven bijeenkomsten die als titel meekregen: ‘God is pas God als wij hem God laten zijn’. De begeleiding van deze bijeenkomsten is in handen van gemeentepredikant ds Toos Wolters en Annette Dubois, pastoraal ouderling en geestelijk begeleider.

Leerhuis

Op 19 oktober begint een serie leerhuisavonden rond het thema



* ds Toos Wolters.

‘Zo zou het kunnen: geloven, denken, geïnspireerd worden.’ Tot half maart belichten we dit thema vanuit de invalshoeken van onder andere filosofie en kunst. Een uitgebreid artikel hierover stond in het septembernummer van *Kerk in de Stad*. Het is mogelijk de hele serie te volgen of losse avonden bij te wonen.

Zie verder pagina 6:
Samen lezen over liberaal christendom

verder in dit nummer

In Memoriam

Op 31 augustus, twee dagen voor zijn 55-ste verjaardag, overleed diaconaal werker Arjen de Groot aan de gevolgen van een ernstige ziekte. Zijn collega's Dirk van den Hoven en Frans Rozemond schreven een In Memoriam.



2

Ds Tineke

De gemeente van de Bethelkerk heeft afscheid genomen van ds Tineke Zijlstra. Vijf jaar lang was zij de wijkpredikant van de Zuilense gemeente. Na deze periode in de Bethelkerk is haar pensioenperiode aangebroken. Een verslag van ds Tineke's afscheidsdienst.



3

Speeddate

Op 5 oktober vindt alweer de derde editie van de vrijwilligersspeeddate Actief op Zuilen plaats. De avond is bedoeld voor iedereen die iets voor de wijk wil betekenen, maar niet weet waar hij of zij moet beginnen.



5

Kersten Storch

Het is oktober. Herfst. Zoals elk jaar ook de tijd van voorbereidingen voor de herdenkingsvieringen die tegen het einde van het kerkelijk jaar worden gehouden. En terwijl ik al over Bijbelse lezingen, passende gedichten en rituelen nadenk, kom ik op verschillende plekken een gedachte tegen, die alle herdenkingsvieringen overbodig zou maken: het idee van de onsterfelijkheid. Uiteraard geen nieuw idee maar inmiddels lijkt het al meer een 'project' te zijn geworden waaraan gewerkt wordt. Een onsterfelijkheidsspel.

Een bekende Nederlandse actrice zei kort geleden in een interview, dat ze al op de wachtlijst staat voor zo'n pil. Het leven zou, volgens haar, door de sterfelijkheid zijn zin verliezen. Los van de vraag hoe realistisch de maakbaarheid van zo'n pilletje is, vraag ik me af, wat dan precies de zin van een eeuwigdurende leven zou zijn?

Verlangen

Ik begrijp dat mensen naar meer leven kunnen verlangen, naar intenser en beter leven, naar een langer leven, vooral daar waar de dood ontijdig komt. Waar een leven te vroeg aan zijn einde komt, waar het zich nauwelijks heeft kunnen ontploegen, waar kleine kinderen aan het graf van een ouder moten staan... Maar ik ken en zie ook mensen die kunnen zeggen: "Het was goed", en: "Als ik nu zou moeten gaan, ga ik in

vrede. Ik heb mijn leven geleefd." Dat ze zullen sterven maakt dit leven niet zinloos. Integendeel.

Grijselijk

Waar komt het verlangen naar onsterfelijkheid vandaan? Is het misschien de gesecculariseerde versie van het geloof in het eeu-

wige leven? Een soort immanente eeuwigheid. Wanneer niets meer verwacht wordt over de dood heen, is het dan niet misschien beter om voor altijd in het hier en nu te verblijven?

Zelf lijkt het mij een grijselijke gedachte om het eeuwigheidsleven in het rijk van de eigen maak-

Een leven na de dood

(Marie Luise Kaschnitz)

Geloof je vroeg men mij
In een leven na de dood
En ik antwoordde: ja
Maar uitleg daarover
Kon ik niet geven
Hoe zou het er uitzien
Hoe ik er zelf zou uitzien
Ginds

Slechts één ding wist ik
Geen hiërarchie
Van heiligen zittend op gouden zetels
Geen lawine
Van verdoemden
Enkel

Enkel liefde vrij geworden
Nooit verteerd
Mij overspoelend

Geen schutsmantel stijf van goud
Met edelstenen bezet
Een gewaad licht als een spinrag
Een zuchtje
Om mij schouders
Liefkozing mooie beweging

Zoals eens van Tyrreense golven
Zoals van woorden die hier en daar
Woordflarden
Kom jij kom

Pijnweb met tranen bezet
Berg-en dal-vaart
En jouw hand
Weer in de mijne

Zo lagen wij las jij voor
Sliep ik in
Ontwaak
Jouw stem vangt mij op
Laat mij los en altijd

Zo verder

Meer dus, vragen de vragen
Verwacht u niet na de dood?
En ik antwoord
Minder niet.

© Vertaling: Harry Gielen

Uit: Harry Gielen en Piet Thomas. *Nader tot U, Heer*, Lannoo, Tiel, 2004

Eeuwig leven

MEDITATIEF MOMENT



* Hendrik Nicolaas Werkman (1882-1945): De weg terug.

baarheid te trekken. Het eeuwige leven... ik heb er geen vaste beelden of concepten voor, maar wel dit: Eeuwig leven is niet gewoon eindeloos gestrekte tijd. Eeuwig leven is die andere tijd. Die tijd, waar wie nu weent zal gaan lachen, wie treurt getroost zal worden, wie stom geslagen was een lied gaat zingen, waar handen elkaar weer vinden. Het is die tijd waar vrede en gerechtigheid elkaar kussen. Niet minder.

Depressie voorbij

Jaren van ellende
zorg, verdriet en pijn
en bovenal
het machteloos zijn
vallen weg
in dit allesomhelzende uur:

je glimlach
weer spelend
op je gezicht
en je stralende ogen
herboren in
teruggekeerd licht –

Oeke Kruythof

Herfst

De zomer lijkt opnieuw begonnen,
warm met een onvermoeide zon.
De ramen open,
de lucht al pittig,
stroomt naar binnen.
Het gras bedauwd,
spinnen weven hun web.
Bomen kleuren hier en daar.
De herfst is in aantocht,
Laat zich niet bedotten
door zoveel zon
in die laatste dagen
van een natte zomer.

Fredy Schild



In een terugblik op de uitzonderlijk warme weken in september, schreef dichteres Fredy Schild deze bijdrage voor deze poëtische kolom. Ook het hier geplaatste schilderij is van haar hand.

Bachcantate In Geertekerk

Op zondag 2 oktober wordt in de Geertekerk om 19.30 uur de cantate 'Man singet mit Freuden vom Sieg' (BWV 149) uitgevoerd. Koor en orkest staan onder leiding van Gerrit Maas. De inleiding wordt verzorgd door Gert Knepper. De toegang is gratis, na afloop is er een collecte. Informatie over meedoen aan of bijwonen van een Bach-cantate 9n de Geertekerk (maandelijks) staat op de website www.bachcantates-utrecht.nl.

Choral Evensong in de Janskerk

Op 23 oktober om 17.00 uur is er weer een Choral Evensong met de Schola Davidica in de Janskerk. Inleider die middag is ds Bernd Wallet. Het koor zingt muziek van Sumsion, Bairstow, Moore en Rheinberger. Toegang tot de Choral Evensong is zoals altijd gratis, wel is er een collecte bij de uitgang.

Poolse kerkdienst

Op zondag 23 oktober is er weer een Poolse dienst in de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat 9. De dienst begint om 14.00 uur. Voorganger is drs. Michal Matnusseh.

In Memoriam Arjen de Groot (1961-2016)

Dirk van den Hoven en Frans Rozemond
Protestantse Diaconie Utrecht

Op 31 augustus, twee dagen voor zijn 55-ste verjaardag, overleed diaconaal werker Arjen de Groot aan de gevolgen van een ernstige ziekte. Arjen begon in Utrecht in 1994 als diaconaal werker bij de Hervormde Diaconie en was tot het laatst werkzaam bij de Diaconie van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU). "Mij raakt", zo schreef hij begin dit jaar, "niet zozeer de nood op zich, maar de ontmoeting met mensen in hun nood."

Arjen de Groot studeerde in 1992 af aan de Katholieke Universiteit in Utrecht met als doctorale specialisatie Theologie en Samenleving. Vanaf 1994 werkte hij als coördinator van inloophuis Het Knooppunt in Lunetten, wat hij later enige jaren combineerde met de coördinatie van inloophuis Het Kruispunt in Lombok (voorloper van De Wijkplaats). Hij deed buurtonderzoek, gaf de cursus Oriëntatie christelijk geloof en was van 2002-2008 tevens consulente voor Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO).

Een kleine tien jaar geleden signaleerde Arjen toenemende eenzaamheid bij ouderen. Hij liet zich



* Arjen de Groot.

bijscholen tot ouderenwerker en werd de trekker van de stedelijke diaconale Commissie Ouderenwerk. Ook vertegenwoordigde hij de PGU in onder andere de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK), de ouderenbond COSBO en Netwerk 55+. In Overvecht was Arjen betrokken bij het pastorale bezoekwerk vanuit de Johannescentrumgemeente. Hij ondersteunde vrijwilligers en zette het pastoraal meldpunt op.

De Diaconie gaf begin dit jaar een brochure uit, waarin de beroepskrachten zich voorstellen. Op de vraag "wat raakt me?", schreef Arjen: "Niet zozeer nood op zich, maar de ontmoeting met mensen in hun nood. Omdat ik keer op keer merk dat het serieus nemen van mensen en het geven van tijd en aandacht zo gewaardeerd wordt en opbouwend kan zijn.

Vaak gaan mensen met grote problemen meer gebukt onder het gevoel niet meer mee te tellen, dan onder de problemen op zich." Het werk voor het Knooppunt en het ouderenwerk in Overvecht had zijn hart. Daar kon hij dicht bij de mensen zijn om wie het voor hem draaide.

In het stedelijke team van diaconaal werkers werd Arjen gewaardeerd om zijn vaak filosofische benadering van thema's. Toen hem gevraagd werd naar zijn dromen voor de kerk, leverde Arjen een bijdrage die laat zien hoe hij in zijn werk stond: "De vraag naar toekomst van de kerk houdt me nauwelijks bezig. En misschien – bedacht ik net – móet de vraag me ook niet te veel bezig houden. De toekomst van de wereld. Ja, daar kan ik wel eens wakker van liggen. In wat voor wereld moeten mijn en anderen kinderen straks leven? Hoe hoog klotst het water over 50 jaar tegen de dijken? Hoeveel mensen zullen op de vlucht zijn voor oorlog, armoede en klimaatrampen? (...)

Des te belangrijker is het om een plek te hebben waar je kracht kunt opdoen voor het vervolg van je ongewisse reis naar de toekomst. Dat is voor mij wel een belangrijke functie van de kerk. Maar concrete beelden heb ik daar niet bij. Ik kan alleen zeggen: de kracht van de kerk is het Evangelie. Waar mensen samenkomen rond het Woord, dus ook de persoon van Jezus Christus, daar gebeurt kerk. Of dat nu in

een gotisch gebouw, een voetbalstadion of café is. Met of zonder muziek. Op zondag of doorde-weeks. Lang of kort. Vol enthousiasme of meer vragenderwijs. Dit zijn vragen die me wel bijna dagelijks bezig houden: wat kan de goede boodschap in deze tijd betekenen? Wie is Jezus voor mij? Hoe kan ik Kruis en Opstanding begrijpen? Hoe zit het met dat Rijk van U? Zo lang er mensen zijn die zich willen laven aan het Evangelie en dit soort vragen stellen en beantwoorden, zal er kerk zijn, want zij zullen elkaar opzoeken. De toekomst van de kerk is niet los verkrijgbaar."

Het is verdrietig dat het Arjen niet gegeven is om verder mee te bouwen aan de toekomst van de kerk in Utrecht. De Diaconie is heel dankbaar voor wat hij heeft kunnen betekenen, met en vóór mensen, binnen en buiten onze gemeente. Onze gedachten zijn bij zijn vrouw Akke en hun kinderen Martin en Saar die samen zo'n onvoorstelbaar zware weg moeten gaan. Op maandag 5 september is onder grote belangstelling in de Marcuskerk afscheid genomen van Arjen, in een dienst geleid door ds Hans Koops. Daarna is hij begraven op de begraafplaats Tolsteeg. Wat blijft zijn de idealen waarvoor Arjen de Groot zich met hart en ziel heeft ingezet. Mogen die ons voor ogen staan, telkens als wij mensen in hun nood ontmoeten in het diaconale werk dat ons is toevertrouwd.

Vespers in Zuidoost

Op zondag 2 oktober is er om 17.00 uur een vesper in de Nicolaïkerk. De voorganger is ds Dirk Neven en de Vespercantorij staat onder leiding van Ko Zwanenburg. Organist is Berry van Berkum.

De lezing is Prediker 1: 1-11: Alles is ijdelheid. De vespercantorij zingt 'Lobe den Herren' (1933) en 'Christe, du bist der helle Tag' (1933) van Hugo Distler (1908-1942) en Psalm 75. Het canticum is het Magnificat Peregrini Toni (1948) van Siegfried Reda (1916-1968) voor koor, solist en orgel.

Op 16 oktober is er een vesper in de Marcuskerk. Voorganger is ds Johan Plante en het orgel wordt bespeeld door Bram van Oort. Het thema van de vesper is 'Blijdschap ondanks alles'.

In het psalmengebed wordt psalm 42 gelezen en gezongen. We lezen Prediker 9: 1-12. Tijdens de vesper speelt Bram van Oort: Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren BWV 650 - J.S. Bach (1685-1750); Magnificat noni toni BuxWV 205 - D. Buxtehude (1637-1707) en Vivo - H. Schroeder (1904-1984). De vesper begint om 17.00 uur.

Jacobimarkt

Op 8 oktober vindt in de Jacobikerk van 10.00 tot 16.00 uur de Jacobimarkt plaats. Een gezellige markt met kraampjes vol Utrechtse producten en heerlijk eten en drinken. Deelnemers verkopen onder meer sieraden, meubels, kaarten, bloemen, fruit, fietskleding en nog veel meer. Daarnaast kan men op de Jacobimarkt terecht voor tweedehands boeken, kinderklleding en nostalgische langspeelplaten. Ook zijn er workshops. De opbrengst gaat naar schoolspullen voor kinderen in Libanon en naar het missionaire werk van de Jacobikerk. Wie zelf tweedehands of zelfgemaakte producten zou willen verkopen, kan een berichtje sturen naar: bazaarjacobikerk@gmail.com.

Avond over Willem Mudde

Woensdag 26 oktober verzorgt Domorganist Jan Hage een avond in de Domkerk naar aanleiding van zijn promotie op 21 september. De avond begint om 20.00 uur, na de vesper. De lezing van Jan Hage gaat over het onderwerp van zijn proefschrift, Willem Mudde.

Willem Mudde (1909-1984) geldt als de belangrijkste vertegenwoordiger van de twintigste-eeuwse kerkmuzikale vernieuwingsbeweging, die op haar beurt geworteld was in de liturgische beweging. Nieuw waren de grotere rol en plaats van muziek, geïntegreerd in de liturgie, een vast aandeel van kerkkoor of cantorij, oude en nieuwe liturgische muziek, een eigen kerkmuziekopleiding en een kerkelijke regeling voor kerkmusici. De kerkmuziekpraktijk in de Domkerk is niet denkbaar zonder de achtergrond van Mudde's kerkmuzikale vernieuwingsbeweging.

Wie geïnteresseerd is in de theologische en muzikale motieven die daaraan ten grondslag liggen mag deze avond niet missen! Kerkmusicus Jan Hage zal dit thema illustreren aan de hand van 'woord en geluid'.

Aanmelden voor de avond over Mudde kan via maarten@ploegmail.nl.

AFSCHEID VAN VEELZIJDIG PREDIKANT ZIJLSTRA

Tineke's Betheltijd ten einde



Marloes Dankers

* Afscheid van ds Tineke (foto Jasper Verweij).

Zondagmorgen 11 september heeft de gemeente van de Bethelkerk afscheid genomen van ds Tineke Zijlstra. Vijf jaar lang was zij de wijkpredikant van de Zuilense gemeente. Na deze periode in de Bethelkerk is haar pensioenperiode aangebroken.

Haar aanstelling in de Bethelkerk volgde op een roerige periode van fusies en mislukte fusies. Tineke's primaire taak was in eerste instantie daarom ook het verbinden van oude wonden en vooral het verbinden van mensen onderling.

Voor in de Bethelkerk staat het 'Bethelkruis': een kunstwerk dat de verbondenheid van God met mensen en van mensen onderling symboliseert. Precies in dat kruispunt werkte Tineke in het midden van haar gemeentelieden. Haar bijzondere vermogen om contact te leggen met mensen speelde een centrale rol in haar werk in de gemeente en werd benadrukt in alle toespraken na afloop van de afscheidsdienst. In het pastoraat heeft ze veel bete-

kend voor velen. In de gesprekken die ze voerde was er altijd sprake van dat zoeken naar verbinding, horizontaal en verticaal.

De kerkdiensten die Tineke leidde kenmerkten zich door verbeeldingskracht in geloof. Niet zelden verbond ze het Woord en haar woorden met beelden en muziek. Treffende schilderijen, beelden of muziekstukken op de beamer versterkten het gesproken en gelezen woord. De huidige maatschappij en het zoeken naar manieren om in deze tijd kerk te zijn en zorg te dragen voor anderen stonden vaak centraal.

Zinnig Tafelen

Behalve de kerkdiensten en het pastoraat heeft Tineke diverse activiteiten voor gemeentelieden (en mensen buiten de gemeente) begeleid, zoals Zinnig Tafelen (het voeren van gesprekken tijdens een gezamenlijke maaltijd), Bibliodrama (het verbeelden van Bijbelverhalen) en Lectio Divina ('Bijbel-luisteren'). Ook in die activiteiten speelden de verbeeldingskracht en verbinding tussen God en mensen een grote rol.

In de drukbezochte afscheidsdienst was ook ruimte voor muziek en beeld. Het thema van de dienst - naar aanleiding van de zaligsprekingen en de nauwe poort - was 'de smalle weg, de weg naar het hart'. Een smalle weg die geen weg is van de moraal en het moeten, maar juist een weg van liefde. Moeilijk soms, maar geen last.

Kenmerkend

Het kenmerkte de afgelopen periode van Tineke's predikantschap in de Bethelkerk: het zoeken naar Gods wegen in haar eigen leven en in het leven van de Bethelgemeente. Na afloop van de afscheidsdienst werd namens de gemeente een boompje - volgehangen met beschreven handjes - en een bijdrage voor een reis overhandigd. In de toespraken van onder andere de voorzitter van de commissie Bethelkerk en de voorzitter van de PGU werd Tineke bedankt voor haar mooie werk voor de Bethelgemeente. De kinderen zongen Tineke toe met een zelfgemaakt lied op de wijs van 'goedemorgen, welkom allemaal', het lied waarmee ze elke dienst beginnen:

Dominee Tineke, wat ga jij nu doen? Ons verlaten, zomaar met pensioen. En we missen het mooie verhaal, Verteld in Tineke's taal.

Samen met jou, nee dat is geen mop. Maakten wij toch elke dienst weer top. Advent, pasen en het kerstverhaal En soms een avondmaal.

Dominee Tineke, wat gaan wij nu doen? Zonder jou, want jij bent met pensioen. In jouw geest blijft doorgaan het verhaal, Verteld in kindertaal.

Met het afscheid van ds Tineke breekt voor de Bethelkerk een tijd aan waarin nieuwe wegen gezocht zullen worden. Ds Gertine Blom en pastoraal werker Jorine de Klerk blijven de komende periode aan de gemeente verbonden. Na voorbereidend werk in het voorjaar van 2016, zullen dit najaar concrete plannen gemaakt gaan worden voor een nieuwe kerk op Zuilen samen met onder andere de gemeentelieden uit de Oranjekapel en de Roobolkapel.



Erna Treurniet, buurtpastor

Ze wonen in dezelfde buurt. Doen hun boodschappen in hetzelfde winkelcentrum. Vaak op dezelfde tijd.

Een verhaal

Gaan dan even zitten op een van de bankjes. Dat 'even zitten' kan enkele uren duren. Vooral als het lekker weer is om buiten te zitten. Vroeger konden ze bij slecht weer ook ergens naar binnen. Maar dat kan niet meer. De zaak is gesloten.

Als ze daar zo zitten, bespreken ze de staat van stad en land en delen ze hun sigaretten en de koffie van de supermarkt. Als er één trek krijgt, gaat hij iets te eten halen. Of krijgt de opdracht iets te eten te halen: jouw beurt. Er wordt veel geplaagd en gelachen. Persoonlijke ongemakken worden met humor dragelijk gemaakt.

Met één van hen gaat het niet goed. Dat zien ze.
- Zou je niet eens naar de dokter?
- Nergens voor nodig.

*-Vraag weer thuiszorg aan.
- Dat wil ik niet meer.
- Dan houdt het op.*

Maar het gaat slechter en slechter met haar. Moeilijker lopen. Midden in een zin ophouden met praten. In slaap vallen op het bankje.

*- Draagt ze die kleren nou al de hele week?
- Zeker weten.
- Volgens mij neemt ze haar medicijnen niet meer in*

Ze organiseren iemand die de was doet. Eén keer en niet meer. Ze vragen iemand om het huis te doen. Ook die geeft de opdracht na één keer terug. Het gaat niet goed. Zij is zichzelf niet meer. Ze heeft hulp nodig. Na rijp beraad schakelen de vrienden de buitendienst van het buurtteam

UIT OVERVECHT

in. En dan gaat het snel. Naar de dokter. Naar een tijdelijk logeeraadres. Een schoonmaakploeg door het huis. Ze laat het verdrietig over zich heen komen.

Tranen bij de vrienden. Nou is ze weg. Tussen allemaal vreemden. -Ik ga gewoon op bezoek. Ze laten me maar binnen. Alleen voor haar. Niet voor die anderen.

Gods nieuwe wereld is als vier mensen en een zieke vriendin.

Met dank aan en toestemming van bewoners Overvecht

Geestdrift Festival over hertovering

Harry Pals

Op zaterdag 15 oktober is de EUG voor de vierde keer op rij weer mede-organisator van het Geestdrift Festival in de Janskerk. Op dat intieme festival worden kunst, samenleving en religie creatief met elkaar verbonden. Er zijn optredens van bands en singer-songwriters, er is theater, er zijn enkele uitdagende lezingen en daarnaast boeiende workshops, onder andere over mystiek. Een festival van verbinding en verrassing, voor mensen van alle leeftijden met een jong hart.

In vorige jaren ging het over kwetsbaarheid en verzet. Dit jaar staat het thema 'her-tovering' centraal. Het gaat dan over de ontdekking dat het leven meer is

dan wat geteld kan worden, dat er een mystieke kant aan het leven is die verwondering en verlangen oproept.

In Nederland is Stephan Sanders iemand die model kan staan voor deze vernieuwing. Hij kwam het afgelopen jaar 'uit de kast' als gelovige: hij ontweekte zich tot een trouwe kerkganger. Waarom? En waarom maakt hij ons deelgenoot (via o.a. Trouw en De Groene Amsterdammer) van zijn persoonlijke zoektocht? Op Geestdrift voert hij hierover een monoloog op.

En dan: Christian Wiman!

Een verrassend en boeiend voorbeeld van wat hier gaande is, is de Amerikaanse dichter Christian Wiman. Zijn boek 'My Bright Abyss' maakte diepe indruk in Amerika en Nederland. Het boek werd in het Nederlands vertaald door Willem Jan Otten, onder de titel 'Mijn heldere afgrond'. Het

boek roept fijnzinnig het verhaal op van een modern mens die zichzelf als gelovige ontdekt. Ergens speelt daarin ook een rol de confrontatie met de eindigheid van het leven, voor de schrijver acuut geworden door zijn strijd tegen kanker. Wiman zal op het festival zowel over zijn boek spreken als een uur lang in kleinere kring zijn poëzie voordragen.

En verder: theater en muziek

Uiteraard is er ook muziek. We zijn trots dat de Amerikaanse singer songwriter Jason Harrod van de partij zal zijn. Harrod is de een oogappel van menig liefhebber van akoestische muziek. Verder komen de muzikale virtuoos Charles Henri Maulini, het theater- en kunstenaarscollectief 'Walden', The Black Atlantic, Gyula Somos en de Utrechtse kunstenaar Marissa Rappard. Maar ook de Ierse dichter, storyteller

en homorechten-activist Pádraig Ó Tuama is reden om per direct een kaartje te bestellen. De man kan prachtig vertellen en dichten - en is tegelijk een activist die met zijn voeten in de klei staat.

Met het programma van 2016 zet het Geestdrift Festival haar jonge traditie voort: een kleurrijke combinatie van nationale en internationale auteurs, denkers en kunstenaars rond de thema's traditie, schoonheid en sociale rechtvaardigheid.

Het Geestdrift Festival vindt 15 oktober van 12.00 tot 23.00 uur plaats in de Janskerk. Dagkaarten kosten 25 euro, middag- of avondkaarten vijftien euro. Kaarten zijn verkrijgbaar via <http://www.geestdriftfestival.nl/tickets>

Voor meer informatie en de tickets kan men terecht op de site of facebookpagina van het Geestdrift Festival www.geestdriftfestival.nl en www.facebook.com/geestdriftfestival

Erntedank in lutherse kerk

In de lutherse kerk is op zaterdagavond 1 oktober om 19.00 uur een kerkdienst in het Duits. Op de eerste zondag in oktober wordt in vele lutherse kerken Erntedank gevierd. Zoals inmiddels traditie is, gaan ook wij ons in de dienst op de zaterdagavond bezinnen op wat ons gegeven is in het leven en uiten onze dank in liederen, gebeden en gebaren. De dienst wordt geheel in het Duits gehouden. Alle geïnteresseerde mensen van binnen en buiten de gemeente zijn van harte uitgenodigd. Na de dienst is gelegenheid tot ontmoeting bij 'Kaffee und Kuchen'. Graag de uitnodiging doorgeven! Informatie: ds Christiane Karrer, chkarrer@xs4all.nl.

Utrecht Lezing over succes evangelicalen



* Paul Vermeer.

De eerstvolgende Utrecht Lezing, oftewel bijeenkomst voor ouderen uit de stad in Parc Transwijk, is op woensdagmiddag 26 oktober om 14.00 uur. Die middag houdt dr. Paul Vermeer zijn lezing over: 'Volle zalen. Het succes van de evangelische kerken'. De kerken in Nederland verkeren in zwaar weer. De onkerkelijkheid is groot en het grootste deel van de bevolking komt nooit in de kerk. Opmerkelijk is dat sommige evangelische kerken op elke eerste dag van de week helemaal vol zitten. Hoe komt dat? Dit roept vragen op als: Wat doen ze anders? Wie komen op deze kerken af? Kunnen de leegstromende katholieke parochies en protestantse gemeenten iets van deze bloeiende kerken leren?

Dr. Paul Vermeer is als godsdienstsocioloog werkzaam aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Bedevaart naar Rome

Op donderdag 6 oktober om 19.30 uur is in het parochiecentrum van de Rafaëlkerk, Lichtenbergdreef 4 in Overvecht een informatieavond over een bedevaart naar Rome. Die pelgrimstocht met deelnemers uit alle zeven bisdommen van Nederland is van 14 tot en met 19 november. Ook vanuit aartsbisdom Utrecht sluit een groep parochianen zich aan bij die bedevaart. De eerste aanmeldingen uit de Salvator-, Ludgerus- en Martinusparochies zijn al binnen. Pastoraal werker Gerrit Jan Westerveld en pastoor Ton Huitink gaan ook met deze bedevaart mee. Zij geven op donderdag 6 oktober informatie over over de reis van dag tot dag. Bij de kerk in Overvecht is ruime gratis parkeergelegenheid.



Arnold Rietveld

Haar naam was Anneke. Zij was een reisleidster die tijdens een hete zondagmiddag een lading Nederlandse toeristen ontving op het Schillerplein in Bamberg. Zij vertelde haar gehoor dat zij ooit in Utrecht Duitse taal en letterkunde had gestudeerd, maar was blijven hangen in Bamberg omdat zij zich thuis voelde in een cultuur waar de zondagsrust geëerbiedigd werd. In Bamberg werden vanaf zaterdagmiddag 2 uur - zoals zij uitdrukte - 'de stoepen opgetrokken' d.w.z. dat de meeste winkels vanaf dat tijdstip voor het gehele weekeinde gesloten waren. Ik vroeg haar waarom de zondagsrust zo in acht werd genomen.

Zij antwoordde dat het een Beierse traditie was in een stad waarvan de meerderheid van de bevolking rooms katholiek was. Zij gaf haar toehoorders een opsomming van de christelijke zon- en feestdagen die in Beieren gevierd werden en een vrije dag betekenden voor de mensen. In Beieren had men naast de voor ons gebruikelijke zon- en feestdagen vrij op Allerheiligen, Driekoningen, Goede Vrijdag, Sacramentsdag en Maria-Hemelvaart. Anneke vertelde ontzet te zijn over verhalen van haar vriendin in Nederland dat zij op 2^e paasdag en 2^e kerstdag moest werken van haar baas en gaf als commentaar dat er toch een moment moest zijn dat de commercie stopgezet moest worden. De opvattingen van Anneke over de zondagsrust weerhielden haar er echter niet van om op zondagmiddag een groep rond te leiden.

Tijd voor mijn Schepper

De meningen van de mensen op een groepsreis langs o.a. kloosters en kathedraal in Oostenrijk en Beieren waren niet zo uitgesproken als die van Anneke over zondagsrust en christelijke feestdagen. Ik legde aan mijn tafelgenoten de vraag voor of er wel er wel genoeg christelijke feestdagen gevierd werden in Nederland. De ene tafelgenoot zei botweg: "Dat interesseert mij geen bal". De andere tafelgenoot zei: "We moeten wel reëel blijven". Mijn tafelgenoten kaatsten de bal naar mij terug. Ze wisten dat ik op veel zon- en feestdagen in een (kerk)koor zing. Ik had

over de Utrechtse binnenstad en haar anders zo drukke winkelstraten. Mijn vriendin en ik zingen niet alleen gedurende een redelijk groot gedeelte van het kerkelijk jaar op de zondagen, maar ook een paar keer op christelijke feestdagen die doordeweeks vallen. Gedurende de dienst probeer jij je open te stellen voor wat er in de dienst gevierd wordt, terwijl je nog in je hoofd bezig bent met de alledaagse beslommeringen en verse indrukken die horen bij werk en privé. Je bent bezig als belijdend christen, maar je moet tevens als koorlid alert blijven.

ASJEMENOU

Mijn vriendin en ik gaan bijvoorbeeld na de kerstdagen naar net over de grens in Duitsland om de hectiek en drukte tussen kerst en Oud & Nieuw even te ontvluchten en dan genieten wij van het moment dat de kerkklokken op oudejaarsdag 's middags beginnen te luiden. De winkels zijn dan gesloten en er heerst een weldadige



het onderwerp aangeroerd, dus: "Wat vind jij er nou van?" Ik bespeurde enige aarzeling bij mezelf. Ging ik nu een pleidooi houden voor nog meer christelijke feestdagen? Ging ik mij uitlaten over hoe de mensen in Nederland hun zondag moeten besteden? Ik vind het zelf moeilijk om een duidelijke lijn te trekken over koopzondag in Utrecht. Maar ik geniet ervan als op 1^{ste} kerstdag en 1^{ste} paasdag een stilte neerdaalt

Je kunt niet verder afdwalen met je gedachten behalve in momenten van persoonlijk gebed of dat je geraakt bent door het thema van een preek. De momenten dat alles van je afvalt en er ruimte komt voor een meditatief moment zijn voor heel actieve koorleden soms schaars tijdens de diensten in de drukste tijden van het kerkelijk jaar. Ik merk dat ik de laatste jaren meer opensta voor zulke meditatieve momenten tijdens mijn vakanties.

zondagsrust in het grensplaatsje. Op zo'n moment voel ik mij dicht bij mijn Schepper staan. Ook tijdens onze reis door Oostenrijk en Beieren stond ik een keer vroeg op om getuige te zijn van een prachtige zonsopgang. Als alles - na alle gedane arbeid en inspanningen - van je afvalt dan blijft vaak alleen de essentie over: 't wonder van de schepping en de voelbare nabijheid van de Schepper.

Concerten in de Domkerk

Het eerste concert in de reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk in oktober, op de eerste dag van deze maand, draagt een Italiaans karakter. Er zijn die middag vanaf half vier werken te beluisteren van de componisten Arcangelo Corelli, Benedetto Marcello en Antonio Vivaldi.

Daarbij ook een compositie van Johann Sebastian Bach. Uitvoerenden zijn Sascha Mommerz op blokfluit, Sanne Vos op barokfagot en Jan Hage op het grote Bätz-orgel.

Op zaterdag 8 oktober voert het Barokensemble Trio da Fugignano samen met sopraan Tanja Obalski werk uit van Georg Philipp Telemann (1681-1767). Het betreft de cantates uit de 'Der Harmonische Gottesdienst'.

Componist Max Reger (1873-1916) is de hoofdpersoon van de Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk op 15 oktober. Domorganist Jan Hage speelt van Reger: Introduktion, Variationen und Fuge über ein Originalthema, opus 73.

Solistenensemble Cantores Martini onder leiding van Remco de Graas staat op de agenda voor zaterdag 22 oktober. Zij voeren het Officium pro Defunctis (Requiem) van Manuel Cardoso (1566-1650) en Duarte Lobo (1566-1646) uit.

Op 29 oktober treedt het koor van de Domcantorij aan, met dirigent Remco de Graas. Jan Hage bespeelt dan het orgel, terwijl verder mezzosopraan Judith van den Dool en bariton Frank Hermans medewerking verlenen aan de uitvoering van het Requiem opus 9 van Maurice Duruflé (1902-1986). Daarna brengen deze musici het lied 'Take Him, Earth, for Cherishing' van Herbert Howells (1892-1983) ten gehore. Deze concerten beginnen telkens om 15.30 uur en zijn in principe gratis te beluisteren. Wel verwacht de organisatie ter dekking van de onkosten een vrijwillige donatie van minimaal vijf euro (mag ook gerust een tientje zijn) in de collecte bij de uitgang. Het actuele programma van de concertreeks staat op www.zaterdagmiddagmuziek.nl.

Speeddate voor vrijwilligers Zuilen

Op woensdag 5 oktober vindt alweer de derde editie van de vrijwilligersspeeddate Actief op Zuilen plaats. De avond is bedoeld voor iedereen die iets voor de wijk wil betekenen, maar niet weet waar hij of zij moet beginnen.

Tijdens deze avond maak je kennis met vijftien organisaties en initiatieven uit de wijk die op zoek zijn naar vrijwilligers. Je krijgt de kans om te kijken wat het beste bij jouw interesses en agenda past. Organisaties die onder andere zullen komen: De Springertuin, Kerst in het Julianapark, De Wilg, ZIMIHC en Stichting Mekaar.

De vrijwilligers-speeddate op 5 oktober is in de Bethelkerk aan de Burgemeester Norbruislaan 1 en begint om 19.30 uur met de inloop, om 20.00: start de dating. Meer informatie staat op internet: actiefopzuilen.blogspot.com, www.facebook.com/actiefopzuilen, [@actiefopzuilen](https://twitter.com/actiefopzuilen). Contact: actiefopzuilen@gmail.com.

VERSTANDELIJK BEPERKTEN IN DE DOMKERK

Vrede met jezelf en met de mensen om je heen

Hetty Bouwhuis

Ook dit jaar zijn we weer met de groep verstandelijk beperkten en belangstellenden bijeengekomen in de Domkerk en daarbuiten. Behalve de catecheses en de dienst in het voorjaar zijn we ook op stap geweest met iedereen die betrokken is bij het werk voor en door verstandelijk beperkten. Natuurlijk gaan we dit najaar weer van start met de catecheses.

Op 21 mei zijn we er samen op uit geweest in Utrecht en langs allerlei bekende plekken gekomen, maar dan bezien vanuit de boot: we hebben een boottocht op de grachten en singels gemaakt. Iedereen die in de loop van de jaren betrokken was bij het werk



voor en met verstandelijk beperkten of regelmatig de diensten meeviert, was er en natuurlijk ook

de groep verstandelijk beperkten zelf. Het was een feest van ontmoeting, terwijl we samen op de boot zaten en belangrijke plekken in de stad langs zagen komen. Ook het weer werkte mee. De bijeenkomst werd afgesloten met een gezamenlijke lunch in de Winkel van Sinkel. Iedereen vond het een groot succes en was blij dat we elkaar op deze manier hebben kunnen ontmoeten.

Seizoenthema

Dit najaar gaan we weer van start met de catecheses op zaterdagochtend in de Domkerk. Het thema is: 'Vrede met jezelf en met de mensen om je heen'. We star-

* Het verhaal wordt uitgespeeld (foto's Arja van Veldhuizen).

* Orkestje tijdens de dienst.

ten 1 oktober om 10.30 uur met Franciscus van Assisi en het Zonnelied en iedereen is welkom. De dienst is op zondag 4 december in de Domkerk om 15.00 uur. Ook dan luisteren we naar een verhaal over vrede en Advent, zingen we en maken we muziek. Komt u ook?

Wie interesse heeft in deze bijeenkomsten voor verstandelijk beperkten binnen de PGU kan een e-mail sturen naar verstandelijkbeperkt@domkerk.nl.

Auteur stelde dit artikel samen namens de werkgroep verstandelijk beperkten en belangstellenden in de Domkerk.



Vijfhonderd jaar later

Ds Catrien van Opstal

Maandagavond 12 september was de kwartaalvergadering van de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK). Het ging over bijstelling van de ondersteuning van de acute opvang van asielzoekers, nu de situatie in Utrecht zich wijzigt en de eerste nood gelenigd is. Een voortgangsverslag van de voorzitter van het Utrechts Beraad Kerk & Israël stond gaagendeerd.

Het trof me bij nader inzien hoe veel traditie, - jong en oud, een rol speelt in de onderwerpen van de vergadering: voorbereidingen voor de nog jonge tradities als de Adventsmarkt in het Pandhof van de Dom, een ook van de nog niet zo oude traditie in onze stad om de Week van Gebed voor de Eenheid te openen met een gezamenlijke viering. Pastoor Koos Smits van de Rafaëlkerk, waar we te gast waren, deed vóór hij het avondgebed inzette, tradities van zijn kerk en liturgie voor ons uit de doeken. We doen de dingen niet zomaar. Ze hebben betekenis en inhoud van eeuwen. Zoals: de tabernakel met de hostie werd opgezet voor het Woord werd gelezen - Christus is aanwezig.

De nota van de burgerlijke overheid 'Utrechtse visie religieus erfgoed' conceptversie 6 juli 2016 stond op

de agenda. Het gaat over Gemeentelijke Monumenten en Rijksmonumenten. We spreken over kerken die we nu gebruiken en die ons zoveel te zeggen hebben, die al meer dan 700 jaar oud zijn. Hoe actueel is de geschiedenis: het is het onderkomen van ons in de tegenwoordige tijd. De geschiedenis is aantrekbaar in stenen en versieringen en atmosfeer.

Het herdenken van 500 jaar Reformatie kwam ook ter sprake. Ergens rond de zomer 2017 zal de USRK met de lidkerken een openluchtdienst houden, waarin we gaan benadrukken hoe ver we samen gekomen zijn. Scheidslijnen overbrugbaar, grenzen geslecht, onoverkomelijkheden uitgepraat of daarover in gesprek. Niet meer tegenover elkaar, maar open voor elkaar.

Ik was benieuwd of andere kerkgenootschappen inhoud geven aan dit jubileumjaar. Mogen er vingers omhoog, om dat even snel te zien? vroeg ik. Ik was de enige die haar vinger op stak. Want ja, in de Lutherse gemeente maken we er ons jaarthema van en gaan dat op diverse wijzen invulling geven. De doopsgezinde afgevaardigde was trouwens absent, maar van zijn gemeente weet ik dat ze - mogelijk in samenwerking met ons - plannen ontwikkelen.

Nu kan het zijn dat de aanwezige afgevaardigden (nog) niet weten wat er in hun kerkenraad aan plannen gemaakt wordt. Maar toch: het ligt blijkbaar niet voor op de tong, denk ik dan.

Is vijfhonderd jaar Reformatie vooral iets voor de Lutheranen, omdat het met Luther begon? Heel veel van onze Nederlandse kerken komen voort uit de stamboom van de Reformatie, met name de Calvinistische én de Doperse lijn of in reactie daarop. Is Calvin te ver weg geraakt? Heeft geloof zich dusdanig ontwikkeld in 'vrijzinniger' richting, dat het verbindingsstreepje tussen toen en nu gewoon dun is geworden of niet meer relevant? Als protestantse predikanten, in ons Collegiaal Beraad, hebben we er al eens een bijeenkomst aan gewijd: wat schrijven wij toe in ons geloven, preken en theologiseren aan die reformatorische wortels? Wat hebben ze ons gegeven, wat met ons gedaan en waar zijn we het voorbij gegroeid? Het was persoonlijk en boeiend om daar eens over na te denken.

Ik wil maar zeggen: als we onze monumentale kerken koesteren in het heden, laten we zo ook onze tradities kennen en zorgvuldig bewaren. Niet om te verstarren, niet om de waarheid in pacht te hebben. Maar traditie als levende stenen, waarmee we ook nu nog gebouwd

LUTHERS GELUID



kunnen worden. Levende stenen, die we opnieuw en bewust invoe-gen in het geheel van liturgie en gemeente. Metselaars in onze stad zijn, als parafraze op de werkers in de wijngaard.

PS De redactie van Kerk in de Stad neemt zich voor, vanaf nu een jaar lang elke maand aandacht te besteden aan het herdenken van 500 jaar Reformatie. Op pagina 8 staat het eerste artikel in die reeks, een bijdrage van historicus Martin van Schaik.

Edith Tilanus

lid concertcommissie Wilhelminakerk

De Wilhelminakerk zet haar deuren open. Van oorsprong was het de wijkkerk in Utrecht-Oost, nu is zij meer kerk en trefpunt in de wijk. Zij is dat door op verschillende manieren present te zijn met onder andere activiteiten zoals samen eten, film en concerten.

De Wilhelminakerk aan de Hobemastraat, is een prachtig gebouw in de stijl van de Amsterdamse School. Dit jaar viert de Amsterdamse School haar 100-jarig bestaan met tentoonstellingen in Amsterdam. Maar ook Utrecht kent deze prachtige architectuur. Loop door de schilderswijk en je ziet sierlijke gevels met in het midden deze bijzondere kerk, samen een echte eenheid. Wij vinden het daarom belangrijk dat dit monument voor ons in de wijk gehandhaafd kan worden en breed inzetbaar is.

Voor het onderhoud van de kerk is echter veel geld nodig. De kerkgemeenschap kan dat niet alleen opbrengen. Daarom organiseren wij meerdere activiteiten om financieel verder te kunnen.

Naast eigen giften zijn wij begonnen met een crowdfundingactie "Steen de Wilhelminakerk" (NL88RABO0130714119).

Daarop kwamen al mooie reacties binnen. Meer weten? Zie www.wilhelminakerkutrecht.nl of bel Rita Dijkstra 030-2513914.

Rommelmart

Verder organiseren wij dit jaar iedere eerste zaterdag van de

Wilhelminakerk op veel fronten actief



maand een binnenrommelmarkt van 11.00 tot 14.00 uur. De eerste rommelmarkt heeft plaatsgevon-

den en was een groot succes. Er was een gezellige sfeer; er werd verkocht, verloot, koffie gedron-

*Wilfred Folmer (foto Fred Faber).

Op het programma staat: voor dit seizoen:

16 oktober: huisorganist Wilhelminakerk, Wilfred Folmer; Muziek van Bach tot Piazzolla
20 november: Gemengd koor Nootabene
11 december: Symphonieorkest VUSO
15 januari 2017: orkest Nota Bene
19 februari: Symphonieorkest AD HOC
19 maart: kinderen van de muziekschool UCK
21 mei: Het Klein Operakoor Wilhelminapark

ken en er werden spelletjes gedaan. De opbrengst was heel stimulerend. Op naar de volgende zaterdag, 1 oktober.

De kerk heeft een bijzonder De Koff- orgel en een prachtige akoestiek. Daarom houden wij elke derde zondag van de maand een concert van 16.00 tot 17.00 uur. De toegang is vrij, maar uw bijdrage is zéér welkom. Kom kijken en luisteren!

Samen lezen over liberaal christendom

(vervolg van voorpagina)

Nieuw in het Johannescentrum zijn bijeenkomsten waarin we samen een boek lezen. Dit najaar is gekozen voor het boek 'Liberaal Christendom' geschreven door Rick Benjamins, Jan Offringa en Wouter Slob. Deze bijeenkomsten vinden zowel in de ochtend als 's avonds plaats en beginnen op 20 oktober. Mail voor meer informatie hierover met onze gemeentepredikant Toos Wolters: predikant@johannescentrum.nl

'Op weg naar morgen' is het thema van ons jubileumfeest dat we op 4, 5 en 6 november vieren. Met een film- en cabaretavond op 4 november bijten we het spits af. De avond begint om 20.00 en wordt afgesloten met een borrel. Zaterdag 5 november is er vanaf 13.30 uur een themamiddag 'Op weg naar morgen' over ontwikkeling van wijk en kerk, op weg

zijn, tot rust komen en elkaar ontmoeten. De onthulling van een bijzondere ontmoetingsplek van buurt en kerk om 15.30 rondt het inhoudelijke deel af. Daarna is er een borrel. De weekwisseling wordt afgesloten met een feestelijke viering op zondag 6 november.

Gospel is muziek vanuit het hart die het hart raakt en inspireert. Op vrijdag 11 november brengt Denise Jannah een eerbetoon aan the Queen of Gospel Mahalia Jackson. Het concert begint om 20.00 uur, kaarten kosten €12,50. Warm aanbevelen!

Meer informatie over deze activiteiten is te lezen op onze website www.johannescentrum.nl. Bent u op Facebook? Like dan onze pagina om op de hoogte te blijven van de activiteiten van het Johannescentrum.

Over de vieringenserie 'huis van verhalen' en de adventserie over de Psalmen leest u meer in het november- en decembernummer van *Kerk in de Stad*.



In de Stilte.... bij kunst in de Domkerk



Vijf bijeenkomsten begeleid door Conny van Lier

*Detail wandkleed De Heilige Geest, Armien Visser.

In de Stilte... in de Domkerk geeft je de kans stil te worden, naar binnen te keren en je te openen. Dit doe je in de voor publiek gesloten kerk, waar al eeuwen gezangen en gebeden klinken tussen de geduldige gewelven. De bijeenkomsten bieden een handreiking om ook thuis soms stil te zijn. Door bij het aansteken van een kaars, het lezen van een gedicht of bijbeltekst, te zwijgen.

Deze winterserie zijn we in stilte bij de kunstwerken in de Domkerk, die overal aanwezig zijn. Niet om

hun geschiedenis en betekenis te doorgronden, maar om ze in onze aandacht voor zich zelf te laten spreken.

In de Stilte... In de Domkerk is er op donderdag 13 oktober, 3 november, 1 december 2016, 9 februari en 9 maart 2017 van 16.30 tot 17.45 uur en vanaf 16.15 uur staat er thee klaar.

Ingang de bruine deur tegenover de Domstraat. Opgave: connyvanlier@planet.nl vóór 8 oktober. Met of zonder ervaring, je bent van harte welkom.

Match voor maaltijd met een Maarten

'Eet mee! Sint Maarten' is op zoek naar 'Maartens' die gasten willen ontvangen aan de eettafel in de week voorafgaand aan Sint Maarten, van 5 november tot en met 11 november. Gasten uitnodigen kan in dit kader alleen als je Maarten heet of als je naam hiervan is afgeleid, zoals Martin, Maartje, Mart, Maartje, Myrddin of Marthe. Of als er een verband is met Maarten in de achternaam, straatnaam, de naam van een bedrijf of instelling. Eet mee! Sint Maarten is onderdeel van het programma voor de Maartensviering 2016. Dit jaar is het 1700 jaar geleden dat Sint Maarten, de schutspatroon van Utrecht, geboren werd. In het programma van dit jaar staat de Sint Maartengedachte van het 'feest van het delen' centraal. Wie wil meedoen aan het project met een Maarten aan haar of zijn eettafel kan zich aanmelden door een e-mail te sturen naar sintmaarten@eetmee.nl. Daarop volgt een bevestiging, waarin wordt gevraagd de mogelijkheden en beperkingen door te geven. Vervolgens maakt de organisatie een mooie match. Omdat het delen centraal staat heeft het eetadres ('Maarten') de regie, maar zorgen alle gasten voor een aandeel in het etentje. Deelname is gratis.

Zaklamprondleiding voor kinderen in de herfstvakantie

Met je zaklamp speur je naar details die laten zien hoe ze vroeger al regelmatig grenzen over gingen. Of tegen grenzen aanliepen natuurlijk. Om nog niet te spreken over grenzen die overschreden zijn...Aansluitend is er iets te drinken met wat lekkers in het Dom-Café. De rondleiding is geschikt voor kinderen van 7 tot en met 12 jaar (met volwassen begeleiding).

Datum: donderdag 20 oktober, plaats: Domkerk (ingang bruine deur tegenover de Domstraat), tijd: 19.30 tot 21.00 uur (deur open om 19.15 uur). Kosten: kinderen en begeleiders betalen vier euro per persoon.. Aanmelden is niet nodig. Informatie: secretariaat@domkerk.nl, 030 23 10403.

Muziek van twee Duitse componisten in Tuindorpkerk

Op zondagmiddag 16 oktober vindt een bijzonder concert plaats in de Tuindorpkerk. Er klinkt dan op het Ruprecht-orgel en op een klavecimbel muziek van twee in hun tijd zeer beroemde Duitse klaviervirtuozen, beiden geboren in 1616 én met elkaar bevriend: Johann Jakob Froberger en Matthias Weckmann.

Het concert op 16 oktober in de Tuindorpkerk wordt verzorgd door Peter van Dijk, David Jansen en Willeke Smits. Zij zullen korte inleidingen over de componisten en hun vriendschap houden. Het concert begint om 15.00 uur en de toegang is gratis. Bij de uitgang wordt een collecte ter bestrijding van de onkosten gehouden.

Aan de slag voor gerechtigheid

In haar jubileumjaar houdt Micha Nederland behalve de Micha Zondag ook een Micha Zaterdag. Op deze praktijkdag, 15 oktober, gaan door heel het land mensen aan de slag voor gerechtigheid.

Mensen kunnen deze dag aan de slag voor anderen in hun eigen omgeving die een handje hulp hard nodig hebben. Deze mensen hebben bijvoorbeeld een klein sociaal netwerk, een slechte gezondheid of weinig financiële middelen waardoor ze het alleen niet redden. Op deze manier kunnen 'goed en recht doen' heel concreet in praktijk gebracht worden.

Aanmelden voor de Micha Zaterdag op 15 oktober kan via de website van Micha Nederland. Niet alleen groepen of kerken maar ook individuen kunnen zich aanmelden.

Lees meer over de Micha Zaterdag op <http://www.michanederland.nl/zondag/zaterdag/>

De Micha Zaterdag is de praktische tegenhanger van de Micha Zondag op 16 oktober. Op deze dag wordt landelijk in kerken stilgestaan bij het thema 'Buigen om recht te doen'. Dit thema is gebaseerd op de tekst in Micha 6 vers 8: "Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God." Meer informatie is te vinden op www.michazondag.nl.

Cursus discipelschap op de Wittenberg



In oktober start de Wittenberg met de cursus 'Discipelschap in twintig weken'. D20 is een korte cursus die als doel heeft deelnemers te leren leven als leerling van Jezus. In twintig avonden en twee weekenden leren cursisten om de goede boodschap van Gods Koninkrijk uit te leven in hun eigen leven en hun eigen omgeving. Veel christenen voelen zich alleen staan in hun geloof. Ze verlangen naar meer maar weten geen vorm te geven aan de roeping en verlangens die ze voelen. Deze cursus - met een sterk vormend karakter - is bedoeld voor jonge christenen van ongeveer 25 tot en met 40 jaar en bestaat uit zes pijlers: met God leven, inspirerende en stevige Bijbelse verdieping, het ontwikkelen van een missionaire levensstijl, persoonlijke en geestelijke ontwikkeling, het vormen van een leergemeenschap en coaching van het groepsproces. De avonden worden geleid door een professionele host/coach om het eigen leerproces te begeleiden. Elke cursusavond begint met een gezamenlijke maaltijd op de Wittenberg in Zeist. De ervaren docenten - zoals Harald Overeem, Bram van Putten, Jetteke Noordzij en Corine Clavero - komen uit de breedte van christelijk Nederland. Meer informatie: www.dewittenberg.nl/d20.

Opnieuw studentenactiviteiten de in Jacobikerkerk

Studenten in de kerk (4)

In de serie 'Studenten in de kerk', waarin dit jaar onder meer de EUG voor het voetlicht trad, is het ditmaal de beurt aan de Jacobikerkerk. Verder is in deze serie dit jaar onder meer nog een bijdrage te verwachten vanuit de Domkerk.

ds Wim Vermeulen

Student@Jacobi, de 'studentenpoot' van de Jacobikerkerk, is dit voorjaar weer tot leven gekomen. Een meditatief moment in het Noorderkoor, Pascal, een goed gesprek en een biertje na afloop vormen de ingrediënten voor een drietal boeiende avonden.

Na het vertrek van mijn voorganger ds Arjan Markus in 2013, hebben de studentenactiviteiten een poosje op een laag pitje gestaan. Omdat de Jacobikerkerk een echte studentenkerk is, leek het mij goed en belangrijk opnieuw te gaan kijken wat de Jacobikerkerk naast de diensten op zondag voor studenten kan betekenen. In een klein voorbereidingsgroepje zijn we gaan brainstormen. Veel christelijke studenten doen, als ze lid zijn van een vereniging, vaak al mee aan bijbelstudie.

Al pratend kwamen we er achter dat de grote traditie van de kerk minder vanzelfsprekend een aandachtsgebied is. Terwijl daar juist voor studenten veel valt te ontdekken! We besloten een drietal thema-avonden te organiseren rondom Blaise Pascal, wetenschappelijk genie en harts-tochtelijk christen. "Het onderwerp was erg interessant en ik heb de indruk dat iedereen dat vond", blikt Henrico van Roekel, een van de deelnemers, terug. "Een onderwerp waar geloof en wetenschap elkaar raken is voor ons studenten echt aan te bevelen."

Vesper

De avonden begonnen met een kleine vesper in het Noorderkoor van de kerk. "Dat is me goed bevallen", aldus Henrico. "Je krijgt eerst even wat rust in je hoofd, na een dag van (meestal)



* Henrico van Roekel.

hard werken en dan kun je je daarna verdiepen in het onderwerp." Dat 'onderwerp' was telkens een andere tekst van Pascal. Zijn *Pensées* ('Gedachten' in het Nederlands) zijn scherpzinnige, korte teksten over allerhande thema's. De eerste avond dachten we na over mens-zijn. Dat is voor veel studenten een uiterst relevant onderwerp.

Bij veel studies wordt (vaak impliciet) uitgegaan van een bepaalde visie op mens-zijn die

vervolgens heel bepalend kan zijn voor allerlei praktische uitwerking. Zo maakt het bijvoorbeeld voor een jurist nogal wat uit of je een mens ziet als een bedoeld schepsel met een wil en een verantwoordelijkheid of als een 'brein' dat er ook in feite weinig aan kan doen dat het reageert zoals het reageert. Het mooie van een paradoxale denker als Pascal is dat hij de sceptis



* Wim Vermeulen.

ten aanzien van mens-zijn heel goed begrijpt, maar er tegelijkertijd geen basis voor zijn denken van maakt. In één van zijn *Pensees* stelt hij bijvoorbeeld dat als de neus van Cleopatra er niet zo aantrekkelijk uit had gezien en keizer Marcus Antonius niet verliefd op haar was geworden, het met het Romeinse Rijk misschien wel heel anders was afgelopen!

Hoog inzetten

Pascal heeft dus een scherp oog

voor toevalligheden en absurditeiten, maar blijft als het om de mens gaat hoog inzetten. Hij ziet namelijk ook andere dingen. Denkkracht en verlangen bijvoorbeeld. Dat maakt een mens uniek. Een mens (niet meer dan) een riet? Ja, maar dan wel een denkend riet! Diep gevallen? Ja, dat ook, maar ooit een koning. Feitelijk een 'onttroonde koning'. Genoeg stof tot overdenken dus. De avonden kenmerkten zich door levendige discussie. Wat is er dan beter dan na een inspannende avond voor de geest met een drankje in de hand ook de *amicitia* te beleven? Onder de gewelven van een schemerende Jacobikerkerk kan dat uitstekend en voor je het weet is het wéér ineens laat geworden.

Hoe gaan we na deze eerste serie avonden verder? Henrico: "Wat mij betreft op deze manier! Het is gewoon een heel mooi initiatief om studenten wat meer bij de Jacobikerkerk te betrekken. Dat mag voor mij ook nog wel iets explicieter worden gemaakt, bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op de diensten en andere activiteiten. Misschien is het ook een leuk idee om iets te doen met de koppeling van studenten en de gemeenteleden? Bijvoorbeeld, wat wel vaker gebeurt in kerken, dat studenten zich op kunnen geven om op bezoek te gaan bij oudere gemeenteleden. Op die manier hebben de studenten een boeiende avond met levenswijsheden, en kunnen oudere gemeenteleden een avond gezelligheid en contact met jongeren beleven."

U begrijpt: Student@Jacobi smaakt gewoon naar meer. En wordt vervolgd.

Missionaire leefgemeenschap voor en met studenten al snel van start

Ds Wim Vermeulen van de Jacobikerkerk en ds Jasja Nottelman hebben het plan opgevat om een missionaire leefgemeenschap te gaan starten in een leegstaand deel van het klooster van de zusters Augustinessen aan de Waterstraat/ Oudegracht.

Wat is precies de bedoeling? De aanleiding ligt er in dat we vanuit beide gemeentes actief willen zijn in het duidelijker present te zijn in de Utrechtse binnenstad.

De Jacobikerkerk zoekt vooral in Wijk C haar opdracht, vanuit de EUG denken we in de eerste plaats aan studentenwerk. Het idee was er al langer, maar de uitvoering ervan kwam recent in een stroomversnelling. Op een goed moment hebben we contact gezocht met de zusters en gevraagd of er wellicht in hun klooster ruimte over was om een dergelijk plan te realiseren. Dat bleek inderdaad het geval.

Na een periode van praten, denken en wederzijds vertrouwen winnen hebben de zusters ons ruimhartig het leegstaande gastenverblijf aangeboden. Fantastisch, want alles wat je je maar zou wensen is daar aanwezig: ruime kamers op een toplocatie, een grote gezamenlijke leefruimte, goed sanitair en een eigen ingang (Oudegracht 35).

Er is een mooie groep van vijf gemotiveerde mensen samengesteld, die zich dan wel vooral aan de Jacobikerkerk, dan wel vooral aan de Janskerk zullen committeren, maar met elkaar een vorm van samen wonen en samen leven zullen gaan opbouwen. In oktober zal de officiële start plaatsvinden.

* Het onderkomen van de missionaire leefgemeenschap.



500 jaar protestantisme in Utrecht

Martin van Schaik

Op 31 oktober 2017 is het precies 500 jaar geleden dat Maarten Luther zijn 95 stellingen 'vastspijkerde' aan de deur van de slotkapel in het Duitse Wittenberg. Deze haast mythische gebeurtenis wordt vaak beschouwd als het begin van de Reformatie en van wat we nu 'protestantisme' noemen. Vanaf 31 oktober 2016 tot 31 oktober 2017 vieren wij dat 500 jaar geleden dit vernieuwingsproces, dat de christelijke kerk fundamenteel heeft veranderd, begon.

De opkomst van het protestantisme bracht in de zestiende eeuw in de noordelijke Nederlanden ingrijpende veranderingen met zich mee. Voor velen is de Beeldenstorm het begin van de Reformatie. In Utrecht is echter geen sprake van één beeldenstorm. Op zeker drie momenten sloeg de vlam in de pan en moesten beelden en andere elementen uit kerkinterieurs het ontgelden. Toch duurde het nog veertien jaar (van 1566 tot 1580) voordat de stad was getransformeerd van bisschopsstad met een overwegend rooms-katholieke meerderheid tot een calvinistisch bolwerk met een grotendeels protestantse bevolking.

Afgeslagen hoofden

Tijdens de eerste beeldenstorm van augustus 1566 (zie hiervoor het augustusnummer van dit blad) waren het vooral de parochie- en kloosterkerken van de strengste kettervervolgers die het zwaar te verduren kregen. Na onderhandelingen stond het stadsbestuur de Jacobikerk af aan de calvinisten, zodat zij voortaan een eigen godshuis hadden. Binnen een maand werd dit besluit teruggedraaid door de landvoogdes die, namens de Spaanse koning, de Nederlanden bestuurde. Toen haar opvolger, de hertog van Alva, in 1568 naar Utrecht kwam, werd de situatie



* Zandstenen beeld van Johannes de Doper waaraan de Janskerk is gewijd. Het is tijdens de beeldenstorm verwijderd en heeft jarenlang als traprede gediend. (foto Centraal Museum).

grimmiger. Hij liet alle personen opsporen die bij de Beeldenstorm van 1566 betrokken waren geweest. Tweehonderdtwintig mensen werden veroordeeld en 65 van hen geëxecuteerd. Deze vergeldingsactie kwam bij het protestantse deel van de bevolking hard aan. Samen met de gehate belastingmaatregelen en de inkwartiering van Spaanse soldaten leidde dit tot een groeiende anti-Spaanse houding onder een brede laag Utrechters.

De situatie verbeterde enigszins met het vertrek van Spaanse troepen, na het beleg van de Vredenburg in 1577.

Hubertus Duyfhuis versus de consistorialen

Lange tijd schipperde de stad tussen belangen van protestanten en de katholieke meerderheid, maar geleidelijk ontstond er een kentering onder het katholieke deel van de bevolking. Hubertus Duyfhuis (1531–1581) speelde een bijzondere rol tijdens de Reformatie in Utrecht. Deze katholieke priester kwam in 1574 naar Utrecht en werd medepastoor van de Jacobikerk. Vanaf 1577 stopte hij met het afnemen van de biecht en begon hij te preken tegen misstanden in de Rooms-Katholieke Kerk. Een jaar later vroeg hij het stadsbestuur om te

mogen preken in 'gereformeerde' zin, omdat zijn geweten hem hiertoe dwong. Onder alle lagen van de bevolking kreeg hij steeds meer aanhang. De toenmalige Stadsraad stond hem uiteindelijk toe om voor zijn parochie "het woord van God zoals het behoort en zoals hij dat voor God verantwoord wil" te preken.



* Een rond 1580 verwijderd en recent teruggeplaatst zandstenen reliëf uit circa 1180 in de Pieterskerk. (foto Arja van Veldhuizen).

Duyfhuis en zijn volgelingen (de Duyfhuisianen) stonden met hun gematigde opvattingen tegenover de strenge calvinisten (consistorialen). Voor hen was de kerkenraad of consistorie van groot belang,

terwijl Duyfhuis vond dat de Kerk niet tussen God en de mensen in moest staan. Toch heeft Duyfhuis een grote invloed gehad op de religieuze situatie in Utrecht tijdens en direct na de Reformatie. Hubert Duyfhuis werd de eerste predikant van de Jacobikerk en is in 1581 in diezelfde kerk begraven.

Hernieuwde spanningen

In 1579 liepen de spanningen in Utrecht opnieuw op. Op 11 juni van dat jaar barstte een nieuwe Beeldenstorm los, waarna de calvinisten meer kerken tot hun beschikking kregen. In een derde Beeldenstorm, op 7 maart 1580, moest ook de Domkerk het ontgelden. De druk op de Stadsraad nam toe en op 18 juni 1580 werd vanaf het stadhuis afgekondigd dat de uitoefening van de "Roomsche Religie" en "het dragen van geestelijke kleedij" verboden was. Vanaf dat moment was Utrecht een protestants bolwerk.

De rollen omgedraaid

De Rooms-katholieke kerkgebouwen waren nu onteigend. En wat er nog aan beelden en versieringen in de kerken aan-

nog altijd aanzienlijke bevolkingsgroep was voortaan aangewezen om 'ondergronds' hun geloof te belijden in zogeheten 'schuilkerken', zoals Sint Gertrudis in de Mariahoek, en Sint Jacobus in de Drakenburgsteeg.

Toen de scherpe kantjes van de Reformatie wat waren verdwenen, werden de katholieke schuilkerken gedoogd, zolang zij maar niet vanaf de straat als kerk herkenbaar waren.

Geconfisqueerde geschriften

Ook de inhoud van de Utrechtse klooster- en kapittelbibliotheken werd in beslag genomen. De omvangrijke collectie boeken werden overgebracht naar de stadsbibliotheek. Daarbij zijn later veel religieuze geschriften uit privébezit bijgekomen, zoals van de hervormingsgezinde kanunnik van het Mariakapittel, Huybert Edmond van Buchell (1513–1599). Hij liet ca. 2000 boeken na, waaronder vele zeldzame uitgaven. Een klein aantal geschriften is tentoongesteld in het Museum Catharijneconvent.

Gedachtengoed uitgedragen

Het gedachtengoed van de Reformatie werd verder uitgedragen en bestudeerd door een keur van Utrechtse hoogleraren, die ook zelf vaak predikant waren. Na de Reformatie hield de Universiteit Utrecht de collectie over het protestantisme op peil, onder meer door het legaat van de hoogleraar Simon van der Linde (1905–1995) en de uitgebreide collectie van de Nederlandse Hervormde Kerk. Door middel van deze archieven, die zijn ondergebracht in het 'Repertorium Utrechtse Bijzondere Collecties' van de Universiteitsbibliotheek, kunnen we de theologen als het ware in actie zien tussen hun tijdgenoten. Hun theologische discussies van toen, hebben de Protestantse Kerk van nu mede gestalte gegeven.

Bronnen: Het Utrechts Archief; Dr. J. Struick, Utrecht door de Eeuwen Heen; Universiteit Utrecht

Grote Verzoendag: alles recht zetten

(vervolg van voorpagina)

Dan volgt Grote Verzoendag, dit jaar op 12 oktober. Jom Kippoer – letterlijk: de dag van het bedekken. Deze dag is het culminatiepunt van de tien dagen van inkeer / omkeer na Joods Nieuwjaar. Op deze dag biedt de Eeuwige mensen verzoening aan, om te herstellen wat mis is gegaan binnen het verbond tussen God en de mensen.

God bedekt de door de mens begane overtredingen ('zonden'): zand erover! Grote oude woorden als vergeving en genade worden op deze dag realiteit, beleefd, gevierd; dat gebeurt in een ernstig en uitgebreid ritueel. De mens keert om (bekeert zich), en dan wordt wat scheef gegroeid is door God rechtgezet.

Loofhuttenfeest

Het Loofhuttenfeest volgt, dit jaar van 17 tot 23 oktober. Soekkot – letterlijk: bladerdaken. Joden wonen een week lang in een loofhut, als herinnering aan de jaren dat het volk

Israël door de woestijn trok, op weg van het slavenhuis Egypte (het 'Engeland') naar het land van de belofte. Door de bladeren heen moet je de hemel kunnen zien – om herinnerd te worden aan Gods hoede en leiding onderweg. Het is een kinderlijk (niet: kinderachtig) feest, waardoor je voelt dat je leeft van Gods goedheid, Gods genade.

Vreugde der Wet

Deze week loopt uit op het feest van Vreugde der Wet, dit jaar op 25 oktober. Simchat Torah – letterlijk: de vreugde van de onderwijzing. Einde en begin van de Torah worden gelezen, als een vreugdevolle opmaat naar een jaar lang studie van de Torah. Want het is een vreugde om te leven van Gods goedheid. En de Torah is gegeven als een handreiking van de Eeuwige voor het leven van iedere dag. De vertaling 'wet' zet op het verkeerde been, roept het beeld op dat de voorschriften 'wettisch' worden opgelegd en uitgevoerd – terwijl dit feest duidelijk maakt dat het een vreugdevolle bevrijding is om vanuit Gods onderricht te leven; uitgebeeld door samen al dansend de Torah-rollen te dragen.

Israëlzondag – Terug naar de bron

Deze zondag wordt sinds de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog elk jaar gevierd op de eerste zondag van oktober, in de buurt van de Joodse najaarsfeesten. Deze zondag is bedoeld om ons te herinneren aan de bron van ons geloof. De allereerste bron is de bijbel van Israël - Tenach, wat wij 'Oude Testament' noemen – en daarbij heel de rijke Joodse traditie tot op vandaag. Want 'zonder kennis van het Jodendom is de Bijbel niet te begrijpen', is de stelling in het septembernummer van het Protestantse blad Kerk & Israël Onderweg.

Het thema van de Israëlzondag is dit jaar 'Vernieuwing van je gezindheid. Transformatie met hart en ziel'. Daarop sluit het jaarthema van Kerk & Israël Onderweg aan: 'Waar een Bron is, is water'. Zie hiervoor www.protestantsekerk.nl/kerkenisrael.



* Dansen met versierde wetsrollen tijdens Simchat Tora (foto pinterest.com, foto voorpagina: Peter van der Ros).

Geen oorlog meer

ZWO: diaconie over grenzen (5)

Iedere maand kunt u in Kerk in de Stad lezen over ZWO. Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking. Omdat wij als Utrechtse christenen verder willen kijken dan de grenzen van onze stad, ons eigen land. In stedelijk verband worden dit jaar twee projecten ondersteund in Colombia. Een land waar veel in beweging is, waar 29 augustus een belangrijke stap is gezet door het ondertekenen van het vredesakkoord tussen de regering en de rebellen van de FARC. Uitgezonden Kerk in Actie medewerker Inge Landman beschrijft hoe zij deze dag beleefd heeft.

Naast de stedelijke projecten zijn verschillende wijkgemeenten betrokken bij eigen projecten. Zo wordt in de Nieuwe Kerk dit jaar, naast het langer lopende ZWO-project SAVE in India, aandacht en steun gegeven aan de stichting RRDF die, ook in India, werkt ten bate van kinderen in sloppenwijken. Enkele Nieuwe Kerkers hebben eind vorig jaar ook letterlijk de handen uit de mouwen gestoken voor dit project. Hieronder leest u hun verhaal.

Inge Landman, theologe, uitgezonden naar Colombia voor Kerk in Actie

Iedereen heeft het ongetwijfeld meegekregen via het journaal of sociale media: 24 augustus kondigde de Colombiaanse regering en de FARC aan dat ze tot een definitief

vredesakkoord zijn gekomen. Het werd alvast protocollair ondertekend, de officiële ondertekening door president Santos en FARC-leider Timochenko volgt eind september. Op 2 oktober wordt het referendum gehouden, een ontzettende spannende stap in dit proces.

Mensen vragen me hoe er gereageerd wordt in Colombia, en dat is moeilijk weer te geven. Er zijn mensen die 24 augustus vierden, die emotioneel zijn, die beseffen hoe belangrijk deze stap is (zie video) en zich hoopvol en onvermoeibaar blijven inzetten voor dit proces.

Er zijn mensen die sceptisch zijn, 'eerst zien, dan geloven' en die zich schijnbaar onbewogen wijden aan de dagelijkse gang van zaken. En natuurlijk zijn er mensen die tegen zijn.

Die vinden dat de FARC teveel invloed zal krijgen als ze aan de politiek mogen deelnemen, die vinden dat iedereen de cel in moet etc. Met name ex-president Uribe doet flink zijn best om dit hele proces te ondermijnen en de polarisatie te vergroten.

Dankbaar

Afgelopen zondag zat ik in de



kerk. "Noem iets van de afgelopen week waar je dankbaar voor bent." was de vraag. Niemand noemde de vredesakkoorden. En dat was voor mij zo ontzettend vervreemdend dat ik nog steeds niet goed weet hoe ik dat moet interpreteren.

Kerk en politiek scheiden? Dat kan toch niet als je denkt aan onze roeping om juist ook onze stem te laten horen waar er onrecht geschiedt? Hoe zit het

met onze profetische stem? Of zou het de onverschilligheid zijn die wint? Het overlevingsmechanisme dat vele mensen toepassen om het vol te houden in een land waar het hun hele leven lang al oorlog is?

Ik blijf er nog een poosje op 'kauen'. En ondertussen vier ik elke stap en dus ook de dag van vandaag, en zeg 'ja' tegen vrede! Si a la paz!

RRDF brengt ZWO-project op innovatieve manier onder de aandacht bij Nieuwe Kerk

Wilco van Bokhorst, diaken Wereldwijd, Nieuwe Kerk

Een beter leven voor weeskinderen in Chilakaluripet, India. Daar richtte de Nieuwe Kerk zich op tijdens de adventsperiode van 2015, door een project te steunen van Rural Relief & Development Foundation (RRDF), een organisatie die zich dagelijks inzet voor het verbeteren van de leefomstandigheden van meer dan tweeduizend kinderen in het zuidoosten van India.

In 2006 is RRDF dit project 'help kinderen uit slums in de stad Chilakaluripet aan een beter bestaan' gestart. Deze kinderen wonen in zelfgebouwde hutten. Zonder water, sanitaire voorzieningen, elektriciteit, scholing en meestal zonder werk. De ouders verdienen niet of niet genoeg om zichzelf en de kinderen te voorzien van eten en drinken. Ze verdienen gemiddeld minder



* Het hostel; de bovenste verdieping is vrijwel helemaal nieuw gebouwd (foto's stichting RRDF).

Er kon direct met de initiatiefnemers ge-smst worden om te laten weten hoeveel men het project financieel wilde steunen. Inmiddels zijn er door RRDF, mede met de steun van de Nieuwe Kerk, twee grote sanitaire ruimten en twee nieuwe slaapzalen gebouwd, één voor de jongens en één voor de meisjes. In de nieuwe vleugel is ook ruimte gemaakt voor een kamer voor de verpleegster en voor de bewaker. Investerings in scholing was er ook. Bij de technische school is een extra lokaal gebouwd om de komende jaren meer kinderen een technische opleiding te kunnen geven.

dan € 1,00 per dag, wereldwijd de absolute armoedegrens. Kinderarbeid is er heel gewoon. Specifiek richtte de aandacht zich tijdens de adventsperiode op het verbeteren van de leefomstandigheden van 70 weeskinderen

die in een hostel verblijven waar ook scholing en medische voorzieningen aanwezig zijn. Enkele Nieuwe Kerkers zijn bestuurslid van deze stichting en waren tijdens de adventsperiode in India. Op film deden zij

verslag van hun ervaringen en riepen gemeenteleden op om mee te helpen met de bouw van douches voor het hostel van de weeskinderen. Deze filmpjes werden tijdens de diensten getoond, wat veel betrokkenheid creëerde.

Koppeling naar website: www.rrdf.nl

Koppeling naar het filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=E9BU3R8-3k0&feature=youtu.be>



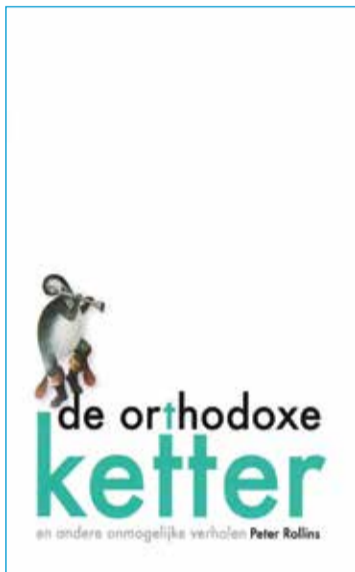
* De nieuwe sanitaire ruimten.



* Galerij met zicht op de technische school.

Arie Moolenaar

Wat een bijzondere titel voor een boek. Hoe kun je nu als ketter orthodox zijn? Een ketter is toch iemand die afwijkt van wat er officieel door de kerk wordt geleerd? Peter Rollins heeft de uitdaging opgepakt. Hij onderzoekt op een bijzondere manier wat het geloof in onze eigen tijd wel inhoudt. Het geloof staat immers onder druk. Het aantal kerkgangers wordt minder, het geloof in God wordt ter discussie gesteld of zelfs belachelijk gemaakt.



Welk antwoord geef je daarop, hoe ga je de zoektocht naar wat geloof nu in kan houden aan? Rollins doet dit door verhalen te vertellen, onmogelijke verhalen. Hij vindt het in een prachtige Bijbelse traditie. Hij vertelt gelijkenissen. Gelijkenissen willen mensen tot nadenken stemmen, zo op het spoor zetten om te kiezen. Je wordt door een gelijkenis vaak op het verkeerde been gezet. Je

De orthodoxe ketter

meent te weten wat het verhaal zou kunnen zeggen, maar je zit het helemaal naast. Hoe pak je b.v. het verhaal op van de verloren zoon? Vertel je het vanuit het gezichtspunt van de oudste jongen, van de zoon die de erfenis er doorjaagt, of kies je voor iets heel anders? De vader besluit het huis te verlaten. (71-74). Hij wijst op Bonhoeffer die in *Verzet en Overgave* weigert God een plaats te geven in deze wereld. We pinnen Hem immers zo vast op een specifieke locatie. Hij bepleit een "goddelijk bestaan dat volledig in de wereld opgaat en tot het uiterste is begaan met de noden ervan. Zo is God iemand die zich toont in de vreugden én in het lijden van de wereld" (pagina 61). "Voor God en met God leven we zonder God" (62). Het vraagt om een radicale verandering.

Uitwerking

Rollins heeft zijn boekje op een bijzondere manier opgezet. Het bevat drie delen en elk deel bevat elf verhalen. Er wordt een verhaal verteld of na verteld. De verhalen komen uit de verschillende tradities, maar vooral uit de gelijkenissen die Jezus zelf vertelt. Dan geeft hij er een kort commentaar bij. Dit commentaar is bedoeld om na te denken over het verhaal, het kritisch te onderzoeken, er over te mediteren, er met elkaar over van gedachten te wisselen. De delen zijn: Meer dan geloof, God is nergens en Gedaanteverwisseling. In het eerste deel *Meer dan geloof* gaat de schrijver na wat geloven nu eigenlijk wil zeggen. Is dit het onderschrijven van een waarheid, of wordt er iets anders mee bedoeld? "Authentiek geloof is niet alleen het aanvaarden van een religieus systeem, maar uit zich in heilige, lief-

devolle daden". (21). En: Je moet de woorden leven !! Het woord moet een levende, ademende daad zijn. Geléefd woord. Uitademen van leven, liefde en vrijheid. Het woord wordt in praktijk gebracht, geleefd" (27). Lees je de Bijbel als een soort leerboek, hoe horen we te leven? Of worden we uitgenodigd om een leven van liefde binnen te gaan dat de ethiek overstijgt? Verteerd worden door de liefde. Liefde is nooit begrensd. Het zet ons aan meer te doen dan onze plicht is, meer dan wat de wet verlangt en zo haar te vervullen (49).

'God is nergens'

Het tweede deel heeft dus als titel: *God is nergens*. Dat zegt eigenlijk al genoeg. Wat betekent dit als je dit zo opschrijft? Kunnen wij God wel vinden. God openbaart zich in Christus en trekt zich terug ineen. (79). Het verhaal van Job leert ons dat we mogen worstelen met onze schepper, het met Hem oneens zijn en Hem zelfs beschuldigen (84). Licht het geheim van Gods aanwezigheid niet anders? God is te vinden in het geven aan de mensen in nood en in het ontvangen van anderen wanneer wij zelf in nood verkeren. Het geloof is stevig geworteld in de aarde. Christus wordt gevonden in onze relatie met anderen, aanbieden van voedsel aan hen die honger hebben en van water aan hen die dorst hebben. (89).

Het derde deel, met de titel *Gedaanteverwisseling*, gaat over wat geloven met onszelf doet, welke verandering in je denken en kijken naar de wereld om je heen plaats vindt. Ga niet op zoek naar God in paleizen, maar in het slijk der aarde. Hongerige vreemdeling, de naakte gemartelde, de dorstige, dakloze, de

gevangene. Te vinden in de laagste en meest nederige dingen (121). Bijzonder is wel dat de schrijver ons mee neemt naar Judas. Hij is het symbool van onze tekortkomingen. Hij roept de boodschap in herinnering dat Jezus "eerder kwam voor de zieken dan voor de gezonden, en dat hij ons liefheeft en aanvaardt zoals wij zijn". (136). En prachtig verhaal is dat van de zoektocht naar wijsheid. Boeken zijn er over volgeschreven, bibliotheken mee gevuld. Het is te veel, mensen hebben geen tijd om dit allemaal te lezen. Dan maar een encyclopedie, maar ook die is ook te dik. Niet te tillen. Dan in één boekje. De mensen waren te lui om het te lezen. Dan in één woord; *Liefde*. Dat woord bevat de kern van de boodschap van Jezus (139).

Het boekje bevat een pracht aan verhalen uit de Bijbelse en andere tradities. Zo worden moderne gelijkenissen verteld. Ze worden van verschillende kanten bekeken, door verteld en van commentaar voorzien. Om zo een antwoord te vinden op de uitdagingen van onze eigen tijd, de vraag naar het geloof en het bestaan van God in onze wereld. Het boekje is het waard om zorgvuldig te lezen, de verhalen te overdenken en met anderen over van gedachten te wisselen. Van harte aanbevolen.

Naar aanleiding van: Peter Rollins, *de orthodoxe ketter, en andere onmogelijke verhalen. Moderne gelijkenissen; uitgeverij 2016 Skandalon, ISBN 978-94-92183-27-9; 159 pagina's, prijs € 15,95.*

BOEKEN

Onverschilligheid jegens Joodse staat

"De wereld zwijgt omdat men onverschillig is. Deze onverschilligheid is het grote gevaar waarvan de Joden altijd weer in eerste instantie het slachtoffer worden." Deze uitspraak van Elie Wiesel haalt dr. Hans Jansen aan in de leeswijzer van de samenvatting van zijn boek 'Waarom mag Israël niet bestaan in het Midden-Oosten?'. De bespreking van dit 'verpletterende boek' (citaat Benno Barnard) van meer dan duizend pagina's stond in *Kerk in de Stad* van augustus 2015. De - eveneens - door Royal Jongbloed op veler verzoek uitgegeven samenvatting van voornoemd historisch feitenrelaas verdient het, om wereldwijd gelezen te worden. Voorlopig is dit waardevolle document van 67 pagina's slechts verkrijgbaar in het Nederlands. Het boekje kost een kleine negen euro. ISBN 978-9065-394132.



Revalidatie in 7 werkwoorden

Aalt van de Glind (69) is een filosofisch ingesteld man. Een denker, maar zeker ook een sportieve doener. Dat was hij vóór zijn herseninfarct in 2009 en, blijkens zijn geboekstaafde rapportage over zeven jaar revalidatie, bezit hij beide eigenschappen nog altijd. Knap overigens, om met oeverloos geduld en even zo veel doorzettingsvermogen zo'n ingrijpend proces als 'herstellen' van een infarct te beschrijven. Met 'Revalidatie in 7 werkwoorden' – ondertitel: 'Lolita en de manke man,' is dat wonderwel gelukt. Om met die subtitel te beginnen: vlak bij zijn woning in Apeldoorn ontmoet Aalt tijdens zijn uitstapjes-met-beperkte-actieradius een vrolijk meisje, dat hem spontaan aanen daarmee moed in-spreekt, Zonder haar ooit eerder gesproken, maar alleen op een afstandje gezien te hebben, stelt Lolita zich zomaar ineens aan hem voor: "Ik ben Lolita van der Heide en jij bent Aalt van de Glind, je woont aan de andere kant van de school en je doet het goed!" Zo'n geluksmoment weet Aalt ontroepend op papier te zetten. Van die momenten volgen er meer, met veel meer mensen. Ook lotgenoten op de therapie bijvoorbeeld, die hem bekritisieren op zijn 'eeuwige gepieker'. Het stemt de auteur tot méér dan nadenken, tot omdenken. Het helpt hem op weg naar zijn herstel, hoewel hij zich tegelijk bewust is nooit meer 'de oude' te kunnen worden. Parelmomenten zijn het.

De door Aalt uitgewerkte kernwoorden zijn deze zeven: Samenwerken, Glimlachen, Bewegen, Pauzeren, Relativeren, Doorzetten en Aanvaarden. Uitgever: GVMedia, ISBN 978-9055-993222, prijs: 14,95 euro. Informatie: glindaa@xs4all.nl.

Peter van der Ros

Het nieuwste en meteen laatste boek van Henk Vreekamp

over Vivaldi, de seizoenen en de kalender van de kerk

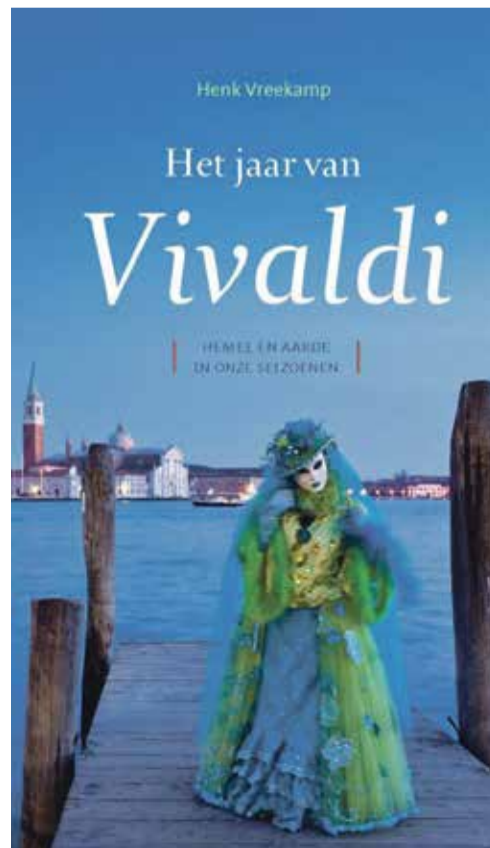
Harry Pals

Op 29 februari overleed dr. Henk Vreekamp heel plotseling – door een vreselijk ongeluk vlakbij zijn huis in Epe. Hij was vaste gastvoorganger in de Jacobikerk en de Domkerk en jarenlang predikant voor het gesprek tussen Israël en de kerk. De laatste vijftien jaren van zijn leven betrok hij in dit gesprek ook de heidense wortels van zichzelf en ons allen (zie zijn eerste verslag hiervan in *Zwijgen bij volle maan. Veluwe verkenning van Edda, Evangelie en Tora* [Boekencentrum, 2003]). Hij zag zichzelf als een 'door Joodse vragen uitgedaagde heiden-christelijke theoloog' (zoals de kop van zijn website www.vreekamp.nl aangaf).

Hij had kort voor zijn dood nog een boek afgerond. De uitgever heeft zich zeer inspannen om dit boek in enkele dagen te drukken. En zo gebeurde het dat alle kerkgangers bij de uitvaartdienst op 4 maart het boek overhandigd kregen – als een postuum geschenk.

Het boek gaat over de verbinding van de natuurlijke seizoenen met de joodse en christelijke feestkalender. In 1991 publiceerde Vreekamp een boek over de Joodse wortels

van de christelijke feesten, *Gedachten over gedenken* [uitgeverij Ten Have]. Nu vult hij dit boek aan met een insteek bij de natuurkalender. Daarmee verwerkt hij wat hij ontdekt



heeft in zijn speurtocht naar het heidendom onder ons christendom.

Vivaldi

Hij begint het boek bij het haardvuur in de Havezathe. Daar klinkt de muziek van Antonio Vivaldi, een deel uit *De Vier Jaargetijden*. Vivaldi was naast componist ook priester, en het verhaal gaat dat hij zich soms tijdens de mis terugtrok om de muziek die hem inviel te noteren. Aan de hand van de muziek en de bijpassende sonnetten van Vivaldi komen in het boek Pasen, Pinksteren, Loofhuttenfeest en Kerstfeest (in die volgorde!) aan bod. Ze worden toegelicht met behulp van de Joodse feestrollen en van oude heidense natuurfeesten op de kenteringen van de seizoenen. Vreekamp voegt een hoofdstuk toe over de sabbat, als 'dwarsslijger' voor de seizoenen, als onderbreking. En hij gaat op zoek naar een *Vijfde Seizoen*, de essentie, de 'quintessens' van de vier seizoenen; ik lees daar van 'de dans van hemel en aarde', van 'altijd lentetijd'.

Zoals alle boeken van Henk Vreekamp maakt ook dit boek indruk op me door de vergezichten, de belezenheid en de breedheid van zijn blik, met schilderkunst, muziek en persoonlijke ervaringen. Het boek is prachtig uitgegeven, met 4 bladzijden mooie illustraties en vele verwijzingen. Het boek is een waardig en rijk afscheidsgeschenk aan ons allen.

Naar aanleiding van: Henk Vreekamp 'Het jaar van Vivaldi. Hemel en aarde in onze seizoenen' (Kok, 2016)

Goud in Nieuw Tamarinde (2)

Afstemmen op de stilte... in de lutherse kerk

In de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat in het stadscentrum is op donderdag 27 oktober een bijeenkomst onder de noemer 'Afstemmen op de stilte...' De serie ontmoetingen wordt voortgezet op de middagen van 10 en 24 november en 8 december, elke keer van 16.30 tot 17.45 uur.

"Gij wacht op ons totdat wij open gaan voor U.

Wij wachten op uw woord dat ons ontvankelijk maakt.

Stem ons af op uw stem,

Stem ons af op uw stem, op uw stilte."

(Liedboek lied 328, Gij wacht op ons. Tekst Huub Oosterhuis).

Laat de hectiek van alledag achter en stel je open voor de stilte. Wees ontvankelijk voor de Onbenoembare. In de lichte intieme ruimte van de lutherse kerk starten we najaar 2016 een stilte- en meditatiegroep 'Afstemmen op de stilte...' De bijeenkomsten beginnen met ontspanningsoefeningen, concentratie op een thema waarna een groot deel van de tijd in stilte wordt doorgebracht. Met of zonder ervaring, iedereen is van welkom. Begeleiding is in handen van drs. Conny van Lier en ds Catrien van Opstal; opgave vóór 22 oktober bij cvopstal@hotmail.com. Kosten van de vier bijeenkomsten tezamen: twintig euro.

Bazaar Marcuskerk in voorbereiding

Op 5 november is de jaarlijkse bazaar van de Marcuskerk. De deuren gaan om 10.00 uur open en om 15.00 uur hopen de organisatoren zoveel mogelijk verkocht te hebben. Er is voor elk wat wils, van huishoudelijke spullen, elektra, boeken, kinderkleding, speelgoed, glaswerk tot overheerlijke oliebolletjes en zelfgebakken taarten. Bovendien draait de hele dag het rad van fortuin waarbij mooie prijzen gewonnen kunnen worden. Ook dit jaar vindt er een wedstrijd plaats in het kader van 'Heel de Marcuskerk bakt', uiteraard afgekeken van het populaire programma Heel Holland Bakt. Een vakkundige jury zal de taarten beoordelen en de winnaar ontvangt een leuke prijs. De taarten zullen in Marcus' grandcafé verkocht worden. Wie inmiddels de nodige inspiratie heeft gekregen om iets moois te bakken, kan zijn of haar taart(en) vrijdag- en zaterdagochtend inleveren.

Byzantijnse liturgie bij 20-jarig jubileum

Het Lysenko Koor uit Nieuwegein onder leiding van Inna Ogarok, dat Byzantijnse en folkloristische gezangen uit Oekraïne zingt, bestaat in oktober dit jaar 20 jaar. Zij beginnen dit jubileumjaar op 16 oktober met een Byzantijnse liturgie in de Barbarakerk in Vreeswijk. De liturgie begint om 9.30 uur en zal worden voorgegaan door pastoor Ton Sip, gedelegeerde voor de oecumene in het bisdom Den Bosch. Met deze liturgie wil het koor dankzeggen voor de afgelopen twintig jaar. Iedereen is bij deze uitgenodigd om de feestelijke viering bij te wonen. In de kerk, maar ook op de website www.lysenko.nl is meer informatie over het jubileumjaar beschikbaar.

In sommige zorgcentra, zoals in Nieuw Tamarinde, zijn nog zondagse vieringen. Maar hoe werkt dat nu, wie zitten daarachter, wie dragen dat? En wat beweegt hen om dat te doen? In dit artikel van geestelijk verzorger Mini Jurjens staan kleine portretten van mensen achter de vieringen. De geïnterviewde vrijwilligers beantwoorden telkens drie vragen.

Niet elke vrijwilliger komt in beeld omdat niet iedereen meedoet met de interviews. Maar of ze nu in beeld komen of niet, stuk voor stuk zijn ze goud waard. Dit is het tweede artikel in een driedelige reeks over de mensen die vieringen in Nieuw Tamarinde mogelijk maken.

Auteur Mini Jurjens

Ton: "Bemoediging en een gevoel van saamhorigheid"



Waarom werk je mee aan de vieringen?

Omdat het een groot goed is om in deze tijd, waarin aan alles gemorrelt wordt, met name mensen die het al zo moeilijk hebben, in contact te brengen met het evangelie en op deze wijze een bemoediging en een gevoel van saamhorigheid te geven.

Hoe help je 's zondags?

Mensen ophalen voor de dienst en incidenteel bediening van het orgel als er geen organist is. Verder een praatje te maken en mensen het gevoel te geven dat zij erbij horen.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Een vroegere bewoner, is jarenlang samen met mijn vader ouderling in De Lichtkring geweest. Ik trof hem in De Warande. De naam Kanis zei hem wat. Wij spraken over het verleden en het was bijzonder om hem, toen hij zelf aan de andere kant van de lijn stond, op te halen voor de kerkdiensten. Inmiddels is hij helaas overleden.

Janny: "De liefde van Jezus uitstralen"



Waarom werk je mee aan de vieringen?

De deelnemers aan de vieringen, bewoners, verblijven niet zonder reden in de Tamarinde. Ik vind het meer dan geweldig dat deze bewoners tijdens de vieringen horen over de grenzeloze liefde van Jezus. Daarom breng ik ze erg graag naar deze vieringen.

Hoe help je 's zondags?

Proberen voor zover het in mijn vermogen ligt iets van de liefde van Jezus uit te stralen; op de afdeling vragen of ze mee willen naar de viering om samen te bidden en fijn te zingen. Bewoners begeleiden en bemoedigen bij

het meenemen naar de viering en ook tijdens de viering, zoals het omslaan van bladzijden van de liturgie. Ook mag ik als 'ouderling van dienst' bij de aanvang van de dienst de deelnemers van harte welkom heten.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Het mooiste vind ik (en dat maak ik regelmatig mee) dat bewoners, hoewel ze soms in de war zijn door ouderdom bij het zingen van mooie oude liederen ineens helder zijn en zelfs regels aanvullen, die ik niet meer weet! Als we samen het "Onze Vader" bidden raakt het me hoeveel bewoners dit nog prima kunnen verwoorden.

Jan: "Ik voel me betrokken bij de mensen"



Waarom werk je mee aan de vieringen?

Ik werk mee aan de vieringen in Tamarinde vanuit mijn betrokkenheid met kerkelijk werk in de wijkgemeente als ambtsdrager. Ik voel me betrokken bij de mensen.

Hoe help je 's zondags?

Ik ben met vier anderen koster voor, tijdens en na de viering. Ik help graag mensen, en doe dat op verschillende manieren.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Ik zette eens voor de viering, een CD op, die begon met het lied "Abba Vader", toen was er een bewoner, die ontroerd werd. Hij vertelde dat hij dit lied altijd had met zijn koor had gezongen, en dat dit hem veel deed. Dat raakte mij ook.

Siemen: "Uit volle borst meezingen"



Waarom werk je mee aan de vieringen?

Ik werk hieraan mee omdat ik het belangrijk vind dat iedereen die daar behoefte aan heeft een erediensdienst kan vieren.

Hoe help je 's zondags?

Als dienstdoende ouderling heb je formeel de leiding over de dienst. In de praktijk is de leiding in handen van de voorganger. Verder help ik waar nodig met bijvoorbeeld het uitreiken van liturgieën of het aanwijzen van de liederen voor de ouderen.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Het mooiste bij een viering in een zorgcentrum is dat ouderen (en ook dementerenden) vaak nog uit volle borst meezingen en de liederen nog goed (soms uit het hoofd) kennen.

Peter: "Geloven is een werkwoord"



Waarom werk je mee aan de vieringen?

Waarom ik meedoe? In eerste instantie om mijn verbondenheid met het protestantisme tot uiting te brengen, en voor Jezus Christus. Het gaat de "protestante kerk" natuurlijk ook om Hem. We delen het geloof in Hem. Soms wel anders maar dat mag de Christelijke verbondenheid niet in de weg staan. Omdat geloven een werkwoord is doe ik dit kleine klusje. Klein en symbolisch.

Hoe help je 's zondags?

Zoals je weet spring ik slechts 1x per 3 maanden bij door zondagse kerkgangers van de afdeling op te halen en weer terug te brengen.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Later en al doende werd ik geraakt door de kwetsbaarheid van al die soms eenzame oudere mensen. Levend zonder decorum, zonder franje. Op een of andere manier maakt juist dat een sterke indruk op mij. Het leven zelf is de gave van God. We weten het. Het echte leven heeft geen werelds decorum nodig.

Wat me verder imponeerde is de aandacht die er is voor de kerkgangers. Mooi om te zien.

Dick: "Glimp van herkenning"

Waarom werk je mee aan de vieringen?

Omdat ik het belangrijk vind dat deze mensen het wekelijkse kerkmoment nog mee kunnen maken. Het is voor hen zeer vertrouwd! Het raakt me als ik een glimp van herkenning bemerk bij het zingen of bij het horen van de verkondiging.

Hoe help je 's zondags?

Ik ben ambtsdrager/ouderling. Ik heet de mensen welkom, doe



de Schriftlezing en bemoedig de voorganger.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Het mooiste vond ik het moment dat een oude broeder ging staan bij het vers: Ik zie een poort wijd open staan. En dat hij bij de zin: die poort gaat open, ook voor mij, zichzelf op zijn borst trommelde. Ik vond het schitterend om te zien en te horen!

Caroliene: "Gezamenlijk zoeken naar wat van betekenis is in het leven en steun geeft"

Waarom werk je mee aan de vieringen en hoe help je 's zondags?

De mensen die naar deze diensten komen zijn afhankelijk van wat anderen voor hun organiseren. Ze hebben ondersteuning nodig bij het dagelijks leven. Bij het dagelijks leven hoort ook het gezamenlijk zoeken naar wat van betekenis is in het leven en steun geeft. En dat gebeurt in deze vieringen. Ik werk daar graag aan mee.



Hoe help je 's zondags?

Meestal is er een organist, maar soms is die niet te vinden. Dan bedien ik de knoppen van het elektronische orgel, en zorg zo dat de voorgeprogrammeerde muziek op het juiste moment klinkt.

Wat is het mooiste of meest ontroerende dat je hebt meegemaakt?

Het is fijn om te zien dat bewoners die in zichzelf gekeerd zijn, gaan meezingen, of dat iemand die onrustig is, een kalmte over zich krijgt.

Naschrift

Mocht u naar aanleiding van dit artikel meer informatie willen, of willen meehelpen in Nieuw Tamarinde (of een ander zorgcentrum van Careyn bij u in de buurt) dan kunt u contact opnemen met ds Mini Jurjens: m.jurjens@careyn.nl (of met de geestelijk verzorger van het desbetreffende zorgcentrum).



Nicolaïkerk van start met jaarthema 'Vrijheid'

Steven Slappendel

Op zondag 25 september is in de Nicolaïkerk het nieuwe jaarthema gepresenteerd. Het komende Lutherjaar is reden om het thema 'Vrijheid?!' van verschillende invalshoeken te benaderen met zeer verschillende activiteiten. Het overzicht met alle activiteiten staat in de jaarfolder. De folder ligt in de kerk en staat op www.nicolaïkerk.nl. De activiteiten voor eind oktober staan hieronder vermeld.

Op dinsdag 25 oktober is de eerste filmavond met 'Troubled water' (Erik Poppe, 2008).

*Voorzijde van het jaarprogramma. 'Troubled water' op 25 oktober.

Kan een mens wel echt vrij zijn? Haalt zijn verleden hem niet altijd in? Troubled Water is een film van de Noorse regisseur Erik Poppe. Het gegeven is niet al te vrolijk: een moeder, Agnes, gaat op stap met haar vierjarige zoon, laat hem een paar minuten alleen achter bij een cafeetje en hij is verdwenen als ze terugkomt. De ouders, jongens van nog geen twintig, worden gestraft en een van hen, (Jan) Thomas Hansen, komt na verloop van tijd vrij: hij wordt als organist aangenomen bij een kerk en raakt bevriend met de priester. Hij probeert zo goed en zo kwaad als dat gaat zijn verleden achter zich te laten. Zal hem dat lukken? De bijna twee uur durende film zuigt je mee in een gebeurtenis die het leven van een aantal mensen grondig beïnvloed heeft. De avond start om 20.00 uur in de Tuinzaal, ingang Nicolaasdwarsstraat. Voorafgaand is om 19.30

een kort avondgebed in de Nicolaïkerk, inloop vanaf 19.15 uur via Tuinzaal.

Op maandag 30 oktober is het eerste Leerhuis liturgie 'Orde die vrijheid scheidt'. We staan stil bij het hart van het gemeente-zijn: de liturgie. Er gebeuren op zondagmorgen allerlei dingen, die omgeven zijn met schroom en een geladen betekenis doen vermoeden. Waarom doen we wat we doen? Kan er een tipje van de sluier worden opgelicht, zonder dat het gehele 'geheim' wordt weggeven? Dit seizoen zijn de eerste twee avonden van een doorgaand Leerhuis Liturgie. Op deze eerste avond staat centraal: orde die vrijheid scheidt: over de grondwoorden van de kerkdienst. Waarom doen we wat we doen?

De bijeenkomst is in de Tuinzaal, ingang Nicolaasdwarsstraat, van 20.00 uur tot 21.30 uur.

In de Tuindorpkkerk worden dit seizoen vier gespreksavonden belegd over het thema: 'Leven met kracht en kwetsbaarheid'. Dit is een gezamenlijk initiatief van de wijkkerken Paulusparochie en Tuindorpkkerk. Op de eerste avond, woensdag 26 oktober te beginnen om 20.00 uur gaat het over: 'Gehandicapt – ja, en?' Vanaf 19.45 uur is er koffie.

Ineke van Keulen

Twee mensen met een beperking zijn bereid gevonden om hun verhaal met anderen te delen, als uitgangspunt voor ons gezamenlijk gesprek. Dat zijn Irene Kool, die

vanwege een aangeboren spierziekte haar hele leven afhankelijk is van een rolstoel. Zij zegt: "Gelukkig drijft niet op gezondheid." Iris Vlaanderen, die een vorm van het syndroom Gilles de la Tourette heeft (een niet zichtbare handicap: een leven met dwanggedachten), noemt zich een "levensgenieter". "Als je maar gezond bent, dat is toch het belangrijkste", hoor je mensen vaak zeggen. Maar de realiteit is dikwijls anders. Allemaal ervaren we dat ons leven vaak kwetsbaar is, dat we ziek kunnen worden, gehandicapt, dat wij (of onze dierbaren) te maken krijgen

met dementie, en zoveel meer. Deze eerste avond gaat het gesprek over wat het betekent gehandicapt te zijn, van een rolstoel afhankelijk, of een beperking te hebben die je aan de buitenkant niet ziet

Onzekerheid

Mensen met een beperking maken ons vaak onzeker, of roepen de angst op: zo kan ik ook worden, afhankelijk en beperkt in mijn gaan en staan. Door onze reacties ervaren zij nogal eens in een uitzonderingspositie te staan. Mensen met een beperking hebben ons vaak bijzondere verhalen te vertellen

waarin duidelijk wordt: waar gaat het om in het leven, wat is voor ieder mens het belangrijkste? Vanuit hun ervaring komen die vragen nog sterker naar boven: wat drijft mij als mens, vanuit welke kracht leef ik als het er in het leven op aan komt? En ook: Hoe kunnen we een gemeenschap zijn waar 'beperking' er niet toe doet, maar ruimte is voor ieder mens, hoe verschillend ook. Iedereen is van harte welkom. Deelname is gratis. Bij de uitgang is een collecte ter bestrijding van de onkosten. Dit is de eerste in een serie avonden. De volgende zijn op woensdag

25 januari 2017 'Dement – en dan?' met pastor Jos Hettinga; donderdag 2 februari met een theatervoorstelling 'Alzh... enzo...' door Kees van der Zwaard; dinsdag 10 oktober 2017 'Depressief – en nu?' met psychiater Prof. Arjan Braam. De avonden worden voorbereid door de pastores van beide geloofsgemeenschappen: Ineke van Keulen, Jos Hettinga, Piet Jan Rebel en Gérard Martens. Wie thuis afgehaald wil worden, kan de autodiens bellen: Tuindorpkkerk: 271 8671 / 06 4341 8210 (Len Borgdorff), Pauluskerk: 06-2331 6086.

Leven met kracht en kwetsbaarheid

dagelijks (behalve zondag)
12.30 uur Domkerk,
middagebed

elke maandag
7.00 uur Domkerk,
ochtendgebed

elke dinsdag en donderdag
7.30 uur Nicolaïkerk (kosterij),
ochtendgebed

elke woensdag
8.40-9.00 uur
Johannescentrum,
ochtendgebed

elke woensdag
17.30 uur Johannescentrum,
Hanna's herberg

zaterdag 1 oktober
10.30 uur Domkerk,
catechese voor mensen met
verstandelijke beperking
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek in
Italiaanse stijl
19.00 uur lutherse kerk,
Erntedank – oogstdienst in het
Duits
20.30 uur Nicolaïkerk, concert
60 jaar Marcussenorgel

zondag 2 oktober
17.00 uur Nicolaïkerk, vesper
met Vespercantorij
19.30 uur Geertekerk, Bach
cantate 'Man singet mit
Freuden vom Sieg'

maandag 3 oktober
19.00 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, meditatie
19.00 uur Antoniuskapel
(Adriaen van Ostadelaan
4), Franciscusviering met
voedselinzameling

dinsdag 4 oktober
10.00 uur Johannescentrum,
seniorenviering met pastor
Adri Verweij

woensdag 5 oktober
10.00 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, Bijbel en
Kunst over Richteren
19.30 uur Bethelkerk,
vrijwilligers-speeddate

donderdag 6 oktober
14.30 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, inloop met
liedjes van vroeger en nu
17.30 uur Marcuskerk, eetcafé

zaterdag 8 oktober
10.00 uur Jacobikerk,
Jacobimarkt
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek
met Barokensemble Trio da
Fusignano en sopraan Tanja
Obalski

maandag 10 oktober
19.00 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, meditatie

dinsdag 11 oktober
19.45 uur Johannescentrum,
cursus 'God is pas God als wij
hem God laten zijn'

donderdag 13 oktober
9.00 uur najaarsreisje
ouderensoos
14.30 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, inloop
16.30 uur Domkerk, 'In de
Stilte...' met Conny van Lier

vrijdag 14 oktober
16.00 uur Domkerk, lezing
Els Rose over 1700 jaar Sint
Maarten

zaterdag 15 oktober
12.00 uur Janskerk,
Geestdrift=festival
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
werk van Reger door Jan Hage

zondag 16 oktober
9.00 uur Barbarakerk Vreeswijk,
liturgie met jubileum Lysenko
Byzantijns koor
15.00 uur Tuindorpkkerk,
concert met werken van Johann
Jakob Froberger en Matthias
Weckmann
16.00 uur Wilhelminakerk,
concert 'van Bach tot Piazzolla'
met Wilfred Folmer
17.00 uur Marcuskerk, vesper

maandag 17 oktober
19.00 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, meditatie

dinsdag 18 oktober
19.45 uur Johannescentrum
tweede avond van cursus 'God
is pas God als wij hem God
laten zijn'

woensdag 19 oktober
20.15 uur Johannescentrum,
Leerhuis 'Geloven met Marcus
en Lucas' met Joop Smits

donderdag 20 oktober
10.00 uur Johannescentrum,
'Samen een boek lezen' over

AGENDA



Liberaal Christendom zie
www.johannescentrum.nl
14.30 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, inloop
19.30 uur Domkerk,
zaklamprondleiding voor
kinderen

zaterdag 22 oktober
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Solistenensemble Cantores
Martini

zondag 23 oktober
14.00 uur lutherse kerk,
Poolse dienst met drs. Michal
Matnusseh
17.00 uur Janskerk, Choral
Evensong met Schola Davidica

maandag 24 oktober
19.00 uur Huiskamer
Hobbemastraat 41, meditatie

dinsdag 25 oktober
19.45 uur Johannescentrum, derde
avond van cursus 'God is pas God
als wij hem God laten zijn'
20.00 uur Tuinzaal bij
de Nicolaïkerk (ingang
Nicolaasdwarsstraat), flmavond
'Troubled water'

woensdag 26 oktober
14.00 uur Parc Transwijk,
Utrecht Lezing met dr Paul
Vermeer over succes van de
evangelische kerken
20.00 uur Tuindorpkkerk, eerste
van vier gespreksavonden
'Leven met Kracht en
kwetsbaarheid'

donderdag 27 oktober
14.30 uur Huiskamer, inloop
14.30 uur Marcuskerk,
ouderensoos
16.30 uur lutherse kerk,
eerste van vier bijeenkomsten
'Afstemmen op de stilte...'
17.30 uur Marcuskerk, eetcafé

vrijdag 28 oktober
20.15 uur Janskerk, Ein
Deutsches Requiem van
Johannes Brahms door
Utrechtse Oratorium Vereniging

zaterdag 29 oktober
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
koor van de Domcantorij

maandag 31 oktober
20.00 uur Tuinzaal bij
de Nicolaïkerk (ingang
Nicolaasdwarsstraat), Leerhuis
liturgie 'Orde die vrijheid
scheidt'

woensdag 2 november
20.15 uur Johannescentrum,
Leerhuis met lezing door Joop
Smits

donderdag 3 november
16.30 uur Domkerk, 'In de
Stilte...' met Conny van Lier

vrijdag 4 november
20.30 uur Geertekerk, concert
Huygens Vocaal Ensemble



* Dr Paul
Vermeer ver-
zorgt op 26
oktober de
Utrecht Lezing
in Parc Transwijk.

Citypastoraat Domkerk



www.domkerk.nl

In Engeland hebben ze er een mooi woord voor: 'mixed economy' church. De term is voor het eerst gebruikt door voormalig aartsbisschop Rowan Williams om aan te geven dat nieuwe vormen (fresh expressions) van de kerk bestaan naast de uit de traditie geërfde vorm. Zij vormen samen één en dezelfde kerk, in relatie met elkaar en met wederzijds respect en ondersteuning. De kerkenraad van Citypastoraat Domkerk sprak in haar laatste vergadering ook over 'mixed economy' church in het kader van het nieuwe beleidskader. Onder het grote dak van de Domkerk zien we verschillende verschijningsvormen van de kerk, elk met een eigen gezicht, eigen vorm, eigen 'publiek'. Op zondagochtend is de dienst van Schrift en Tafel, waarin de Opstanding van Christus gevierd wordt. Daarnaast kennen we het ochtend-, middag- en avondgebed. Elke zaterdagmiddag is er *Zaterdagmiddagmuziek* als dienst aan de stad. En dan sinds twee jaar is er Night of Light, iedere derde zaterdagavond van de maand!

De Domkerk is een echte Citykerk. Citykerken kenmerken zich onder meer door de dagelijkse openstelling, een programma dat gericht is op een breed segment van de samenleving, een professioneel niveau, en een beleid dat tegelijkertijd traditioneel en vernieuwend is en het experiment niet schuwt. De Domkerk is 'mixed economy' op z'n Utrechts. Voor meer informatie over 'mixed economy' zie ook: <https://www.freshexpressions.org.uk/guide/about/mixedeconomy>.

Johannescentrum-gemeente (Overvecht)



Johannescentrumgemeente
voor zoekers en zieners

www.johannescentrum.nl

In september zijn we in het Johannescentrum gestart met de serie vieringen 'er was eens een koning', een serie rond de bijna mythische koning David. In deze serie wordt telkens een ander facet van David als een soort miniatuur belicht: de messiaanse belofte van de jonge David als zorgzame herder, zijn muzikaliteit, zijn misstappen en zijn diepgevoelde berouw. Zijn lange vriendschap met Jonathan en zijn loyaliteit, de vrouwen in zijn leven, zijn kwaliteiten als leider en zijn zwakheden. Geen koning in het Oude Testament komt je als mens zo nabij als David.

U bent van harte welkom bij de vieringen die om 10.30 uur beginnen. Voor en na de viering staat er koffie voor u klaar. Meer informatie over deze serie vieringen vindt u op www.johannescentrum.nl

trum.nl op de pagina Vieren – Vieren op zondag. U kunt ons ook volgen op www.facebook.com/johannescentrum.

Marcus-Wilhelmina



www.marcus-wilhelminakerk.nl

Zondag 2 oktober gaat ds J. Kruijter uit Hardenberg voor in de Marcuskerk. In de Wilhelminakerk is de voorganger ds Marian van Giezen. Om 17.00 uur is er een vesper in de Nicolaïkerk. Zie voor meer informatie onder Vespers in Zuidoost.

Zondag 9 oktober gaat ds Hans Koops voor in de Marcuskerk. Op zondag 16 oktober is de voorganger in de Marcuskerk ds H. Keur. In de Wilhelminakerk gaat een gastpredikant voor. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Zie voor meer informatie onder Vespers in Zuidoost. Zondag 23 oktober is de voorganger ds Hans Koops.

Marcuswijk

Op 6 en 20 oktober is er weer eetcafé. Er wordt gewerkt met een wachtdienst in geval het aantal aanmeldingen de 25 overschrijdt. Aanmelden via sameneten@marcuscentrum.nl of telefoon 274 5036.

Op 13 oktober is het najaarsreisje van de Ouderensoos. We gaan met een bus naar de Biesbosch. Vanuit Drimmelen varen we door de Biesbosch en tijdens het varen is er ook een uitgebreide lunch. Op de heenweg drinken we natuurlijk koffie met een gebakje erbij. De kosten bedragen 45 euro. We vertrekken om half tien. De bus heeft 50 plaatsen. Leden van de soos hebben voorrang bij inschrijving. Niet-soosleden worden geplaatst op volgorde van inschrijving. Zij kunnen zich telefonisch opgeven bij Dina Bouman: telefoon 879 5340. De volgende 'gewone' soosbijeenkomst is op 27 oktober. De tijden zijn zoals vanouds: om twee uur is de deur open en half drie beginnen we in de grote Marcuszaal. We sluiten om half vijf. Hebt u behoefte aan vervoer met de Zuidbus en staat u nog niet op het lijstje, bel dan met Kees of Dina Bouman. Bijdrage in de kosten: € 1,50 voor de koffie en € 3,00 voor vervoer met het busje. Ook niet-soos-leden zijn van harte welkom! Op vrijdag 26 augustus overleed in de leeftijd van 97 jaar Jannie van Nimwegen-Karssemeijer (Oud Wulvenlaan 18). Zij was een opmerkelijke vrouw, erudiet, gastvrij, had een open blik op de wereld om haar heen. Ze was belesen, modern en legde gemakkelijk contacten. Jannie is vrijdag 2 september begraven op de algemene begraafplaats Tolsteeg.

Op woensdag 31 augustus overleed in de leeftijd van 54 jaar Arjen Hendrik de Groot. Voor zijn vrouw Akke en de kinderen Martin en Saar een groot verlies en verdriet. Maar niet alleen voor hen, ook zijn familie zal hem missen. Voor ons als gemeente betekent dit dat we afscheid hebben moeten nemen van een actief en sociaal bewogen mens. Maandag 5 september hebben we afscheid van Arjen genomen in een volle afscheidsdienst, waarna de begrafenis heeft plaatsgevonden op Tolsteeg. Zie ook het In Memoriam op pagina 2.

WIJKNIEUWS

Wilhelminakerk

Elke maandag om 19.00 uur is iedereen van harte welkom voor een half uurtje van bezinning en gebed. Er is een lezing uit de Bijbel met een kort gesprek daarover, er wordt een psalm gebeden en er is veel ruimte voor stilte en eigen gebed. Kom eens ervaren hoe weldadig dit is!

Elke maandag van 19.00 tot 19.30 uur, Huiskamer van de Schildersbuurt, Hobbemastraat 41. Meer info bij marianvangiezen@online.nl of 06-1841 9992.

Op woensdag 5 oktober buigt de kring Bijbel en Kunst zich over Richteren. We bekijken kunst die over bekende en onbekende richteren is gemaakt en praten over wat de verhalen ons op die manier te zeggen hebben. Iedereen is welkom om vrijblijvend een keer mee te komen doen! We starten om 10.00 uur in de Huiskamer, Hobbemastraat 41. Graag even vooraf aanmelden bij ds Marian van Giezen of bij Ankie la Rivière, telefoon 251 3713 of aaariv@kpnmail.nl.

Elke donderdagmiddag van 14.30 tot 16.00 uur is het gezellig in de Huiskamer van de Schildersbuurt (Hobbemastraat 41). Iedereen is er welkom! Op donderdag 6 oktober is er een speciale activiteit: gastvrouw Toos en pianiste Leonora gaan muziek maken en ook met de aanwezigen zingen: allerlei liedjes van vroeger en nu komen langs. Kom luisteren en meedoen! Meer informatie bij: marianvangiezen@online.nl of 06-1841 9992. Over de rommelmarkt op 1 oktober en over het concert op 16 oktober staan berichten elders in dit blad.



www.nicolaïkerk.nl

Op zondag 2 oktober, om 10.00 uur, de derde zondag van de herfst, is er een doopdienst waarin ds Dirk Neven voorganger en Ko Zwanenburg organist is. We volgen de doorlopende lezing uit Lucas 17: 1-10. Jezus' apostelen willen van hem meer geloof ontvangen. Dat meer is misschien wel het probleem: een 'klein' geloof dat de zaken aards en overzichtelijk houdt is misschien wel veel beter en doe daarbij vooral wat je te doen hebt! In deze dienst worden gedoopt Naomi Maria, dochter van Ilse Viergever en Maarten Schild, en Olaf Nicolaas, zoon van Janneke van der Weerd en Adriaan Verheij. Om 17.00 uur is er een vesper in de Nicolaïkerk. Meer informatie elders in dit nummer.

Op zondag 9 oktober, om 10.00 uur, gaat Gerrit Krul voor. Hij is voormalig geestelijk verzorger van Tolsteeg en Bartholomeus Gasthuis. De lezingen zijn uit 2 Koningen 17 en uit Lucas 17: 11-19. Tussen deze twee lezingen loopt een lijn: dankbaarheid, zien wat je gegeven wordt, is niet voorbehouden aan alleen de ware gelovigen. Eerder haast andersom: de dankbaarheid wordt als geloof gewaardeerd. De Psalm van de Zondag is Psalm 119 en we zingen onder andere lied 908 en 418.

Op zondag 18 oktober, om 10.00 uur, is de jaarlijkse oogstdienst. Stagiair Hans de Greef gaat voor in de eredienst onder leiding van ds Dirk Neven. Hans zal zich buigen

over Lucas 18: 1-8, de gelijkenis van Jezus over de onrechtvaardige rechter. We horen zowel van de noodzaak om recht te doen, in Gods goede orde, als de noodzaak om dit recht ook te vragen. De eerste lezing heeft Genesis 32, de worsteling van Jacob in de nacht bij de Jabbok, met de mysterieuze figuur. Na afloop kunt u meedoen aan het nagesprek met Hans in de Kruiskapel. Geeft u zich wel van te voren even op bij ds Dirk Neven. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Meer informatie elders in dit nummer.

Op zondag 23 oktober, om 10.00 uur, gaat ds Margo Trapman, predikant van de Kogerkerk, Koog a/d Zaan en Zaandijk, voor. De lezingen zijn Jeremia 14: 7-10 en 19-22 en Lucas 18: 9-14. Het thema is 'Wie heeft wie nodig?'



www.tuindorpkerk.nl

Ook dit jaar zijn we als gemeente weer goed gestart. Tijdens de startzondag van 4 september was het weer een drukte van belang in de kerk. Natuurlijk was er weer een gezellig ontbijt. Onder het motto: 'Vijf broden en twee vissen' deelden we ons eigen ontbijt met andere gemeenteleden. En net als in het Bijbelverhaal was er genoeg voor iedereen. Een ieder die dat wilde kon zelfs nog wat mee naar huis nemen voor de lunch die middag. Binnen was de kerkzaal versierd met bloemen uit de eigen tuin. Een prachtig gezicht. Menig bloemist zal hier jaloers op zijn. Daarna gaf dominee Piet Jan Rebel vanaf de kansel het startschot voor het nieuw jaar. Traditiegetrouw gingen we na de dienst et alle gemeenteleden op de foto. Onze huisfotograaf Hans Paul Siderius moest wederom halsbrekende toeren uit halen om de gehele gemeente er op te krijgen, maar zowel binnen als buiten is dit weer goed gelukt. Het resultaat staat op de website en is te bewonderen in de kerk. De tijdcollecte en de koffie met zelfgebakken cake en taart zorgden er voor dat een ieder gevuld en voldaan weer huiswaarts kon keren.

Ook de interieurcommissie van de kerk is weer in de weer geweest om de kerk aan de binnenkant te voorzien van kunst.

Huis in de Wijk trapt af met een lezing over kunstschilder Leo Gestel. De meest toonaangevende modernist onder de Nederlandse schilders van het begin van de 20ste eeuw. Deze lezing is op donderdag 29 september van 20.00 tot 22.00 uur. En op 11 oktober draait in de thuisbioscoop de film 'Publieke werken', ook van 20.00 tot 22.00 uur. Entree voor beide activiteiten is 2,50 euro. Meer info hierover staat op de website van de kerk: tuindorpkerk.nl. U bent van harte welkom.

Vanaf 18 september hangt er werk van Udo Braehler in de Tuindorpkerk. Veel van Braehlers thema's zijn religieus. Over God zegt hij: "God is onnoembaar". Op dinsdag 25 oktober kan men in Huis in de Wijk in gesprek met de kunstenaar. Dat begint om 20.00 uur. Zondag 9 oktober is er een speciale vesper rondom deze expositie. Deze vesper zal geleid worden door Bas van de Berg en begint om 17.00 uur.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

we kijken terug op een maand waarin we afscheid namen van

dominee Tineke Zijlstra en een week later het nieuw kerkseizoen openen. Het nieuwe seizoen zal in het teken staan van vernieuwing en het vormen van een nieuwe kerk op Zuilen, waarin ruimte is voor velen en de verbinding met de wijk actief gezocht zal worden. Een voorproefje van 'kerk midden in de wijk' vindt plaats op woensdagavond 5 oktober. Voor het derde jaar op rij vindt in de eerste week van oktober de vrijwilligersspeeddate plaats in de Bethelkerk. Meer informatie over deze avond met vraag en aanbod voor vrijwilligerswerk in Zuilen leest u elders in dit blad.

Niet alles is nieuw: sommige dingen blijven ook gewoon bestaan. Zo is er elke donderdagochtend om 7.45 uur het ochtendgebed in de Roobolkapel, elke woensdagmorgen de ouderensoos, gevolgd door de 'open Bethel' op woensdagmiddag.

Zondag 9 oktober is er een gezamenlijke dienst met de gemeenteleden van de Oranjekapel. Het belooft een heel bijzondere dienst te worden, met een drieluik als preek en een lunch achteraf. De preek zal bestaan uit drie reacties op een tekst uit het bijbelboek Micha: de cursisten van de Michacursus zullen dan iets laten horen van wat ze hebben opgedaan tijdens de cursus, één van de predikanten zal een exegetische toelichting houden en Hans Spekman (ja, die van de PvdA) zal een Preek van de Leek houden. Dat wordt geen verkiezingspraatje, maar een preek over (on-)jaarlijkse verdeling in ons eigen land en zelfs in onze eigen wijk. Op dat 'eerlijk delen' gaan we na de dienst verder, want voor de lunch geldt dat iedereen zelf iets mag meenemen om met anderen te kunnen delen.

Oranjekapel

In de kerk is de herfsttijd begonnen, we zien dat terug aan de thema's van de komende vieringen. Op zondag 2 oktober gaat ds Gertine Blom voor; fijn om op ook die manier een link met de Bethelkerk te hebben. Op zondag 9 oktober vieren we echt samen, in de Bethelkerk, met een mooi drieluik: er is een (vanzelfsprekende?) bijdrage van beide wijkpredikanten ds Mendie Hofma en ds Gertine Blom, een groep Micha-cursisten doet mee, en dan is er ook nog een Preek van een leek, in dit geval van Zuilenaar Hans Spekman. Een week later is het echt Micha-zondag; ds Erna Treurniet staat dan ook stil bij de week van de armoede, en we spraken af deze zondag ook 'dankdag voor gewas en arbeid' te laten zijn. De diaconie vraagt ons die zondag om mee te denken in de keuze voor nieuwe projecten die we vanuit Zuilen kunnen steunen. De cantorij onder leiding van Jan Koning draagt haar muzikale steentje bij. Op zondag 23 oktober sluiten we de armoedeweek passend af met een inzameling voor de Voedselbank; voorganger is dr Maarten Wisse. De laatste zondag van de maand oktober is er een viering met onze wijkpredikant ds Mendie Hofma, waarin we onze gestorvenen gedenken.



www.protestantszuilen.nl

'KidSjes'

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat:

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

TELEFONISCHE HULPDIENST
DAG EN NACHT AANDACHT

030 - 294 33 44 www.telefonischehulpdienstutrecht.nl

TUINONDERHOUD

De tuinklusser voor al u werkzaamheden in tuin

**bestrating
schuttingen
snoeiwerk**

030 - 686 58 58
tel 0655713383
Hoveniersbedrijf **Tuinland**
www.tuinensierbestratingmiddennederland.nl

REPARATIE

Klokkenatelier
Jan Haasnoot

Voor al uw klokken,
barometers en horlogereparaties (*reparatie en verkoop*)
Kees van Bohemenhof 9,
3544 MC Utrecht.
Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

PRAKTISCHE HULP

Praktische en betrouwbare ondersteuning bij wat u zelf niet (meer) kunt doen.

Klussen, financieel overzicht, computerhulp, laatste wensen.

www.KloosterKlussen.nl

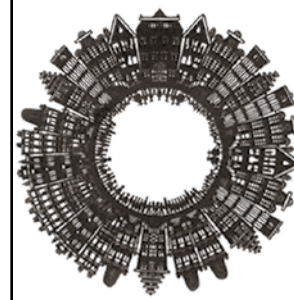
Wiebe Kloosterman, tel. 06 - 5323 7165

advertenties@protestant-utrecht.nl
of telefoneren naar:
030 273 75 40
www.pgu.nu

Reisboekhandel
INTERGLOBE
Reisgidsen

**Landkaarten
(overzichtskaarten
en deelkaarten
van - bijna - alle
landen ter wereld**

Vinkenburgstraat 7
3512 AA Utrecht
telefoon 030-2340401
www.interglobetravel.nl



Lauteslager

makelaars bv sinds 1850
Catharijnesingel 100
3511 GV Utrecht

fax 030-231 83 88
www.lauteslager.nl
makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

Verweij

partner in duurzaam innoveren

Tel. 030-288 65 13 | www.veu.nl

- Elektrotechniek
- Beveiliging
- ICT & datanetwerken
- Service en onderhoud

Veldwade 8 | 3439 LE Nieuwegein | info@veu.nl

advertenties@protestant-utrecht.nl

Abonnement op collectebonnen

U koopt regelmatig collectebonnen, maar na het uitgeven van de laatste bonnen vergeet u nieuwe te bestellen? Of u bent nog geen gebruiker van collectebonnen, maar het overkomt u regelmatig dat u geen muntgeld hebt voor de collecte? Aan al dat ongemak kunt u nu een einde maken door een abonnement te nemen op collectebonnen. Hoe werkt het? Op de website van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) vindt u een rubriek Geldzaken. Daar kunt u een bestelformulier openen waarop u precies kunt invullen welke coupures en welke aantallen u per kwartaal wenst te ontvangen. Betaling verloopt via automatische incasso, waarbij het bedrag een week van te voren van uw rekening wordt afgeboekt. U ontvangt de nieuwe kaarten aan het begin van ieder kwartaal.

Meer informatie: www.pgu.nu > geldzaken > collectebonnen, rechtstreeks: www.pgu.nu/collectebonnen of neem contact op met het kerkelijk bureau PGU: (030) 27 37 540, e-mail: bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl

Ad Voogt fonds
in uw
testament?

Ook u kunt bijdragen aan de toekomst van de PGU door het Ad Voogt fonds op te nemen in uw testament. Uit dit fonds financieren we projecten die de wijkgemeenten ondersteunen en vitaler maken. Bijvoorbeeld door een missionair predikant te beroepen, of een jeugdwerker in te zetten. Vaak kunnen zulke krachten niet bekostigd worden uit de reguliere inkomsten. Uw geld wordt zo goed besteed voor de toekomst van uw kerk!

Vragen? bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl
of bel 030 2737 540.

Prins
Schoonmaakdiensten

Betrouwbaar
Prettig
Professioneel

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schaverijstraat 37 • 3534 AS Utrecht
030-2448870 • www.prinsbv.nl

Ik kies voor een afscheid dat écht vertrouwd voelt.

Wilt u dat zij uw uitvaart straks in vertrouwde handen kunnen geven? Kies dan voor een lidmaatschap bij Barbara Uitvaartverzorging. Wij bieden steun, begrip en nemen zorgen uit handen. Zodat uw familie er niet alleen voor staat. Altijd dicht bij U.

barbara
uitvaartverzorging
Utrecht - Vleuten

030 - 296 66 66 | www.barbarauitvaart.nl



AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
VERWEZENLIJKT WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
Telefoon: 030 - 2516955

Hiske Alting & Pauline Res

Geertekerkhof 3
3511 XB Utrecht
06 45 363 220
altinguitvaarten.nl

ruimte voor afscheid
alting uitvaarten

STEENHOUWERIJ
JONGERIUS & VAN GILS

Grafmonumenten & Urnenmonumenten

Grote showroom en showtuin met meer dan 150 modellen op voorraad.

- Een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- Eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- Complete verzorging van vergunning tot plaatsing.

Ma t/m vrijdag 8.00 - 17.00
Zaterdag 10.00 - 14.00
Wij verzoeken u voor uw bezoek telefonisch een afspraak te maken.
Bezoek aan huis is in overleg ook mogelijk.

Schaverijstraat 59, Utrecht - tel. 030-2444004 - www.steenhouwerij.nl

PCB werd opgericht
door leden van de Protestantse
kerken in Utrecht in 1933

De kernwaarden van onze oprichters zijn voor ons nu nog steeds leidend bij het verzorgen van uitvaarten

Uitvaartleiders: David van de Waal, Elly Bakker,
Peter van Bennekom en Redolf Huiting

Dag en nacht bereikbaar voor directe hulp
na overlijden (030) 262 2244

PCB
UITVAARTZORG

Meer informatie: pcbuitvaartzorg.nl

PCB UTRECHT
PCB BILTHOVEN
PCB NIEUWEGEIN
PCB VIANEN



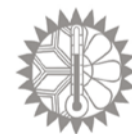
Donaudreef 25
3561 EL Utrecht
[030] 262 2244

BGNU



www.kinderdienst.nl

dé website voor leiding
van kindernevendienst
en kinderveerdienst

INSTALLATIEBEDRIJF
VOSSEBELT B.V.

• Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 45 jaar een betrouwbare partner voor al uw werkzaamheden op het gebied van:

- *** Centrale verwarming**
- *** Lucht verwarming**
- *** Stadsverwarming**
- *** Koeling**
- *** Mechanische ventilatie**
- *** Loodgieters werkzaamheden**
- *** Service en onderhoud**
- *** Verhuur, lease en verkoop CV-ketels**
- *** Ontstoppingswerkzaamheden**

Pakketboot 5 - 3991 CH Houten
Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044
Internet: www.vossebelt.org

• U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

• Wij installeren
• zonnepanelen
• van Duitse
• topkwaliteit

Airco Split Unit
vanaf
€ 1500,-
inclusief
montage & BTW

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met *zijn voorzien van een aangepast toilet.

Protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *
Burg. Norbruislaan 1
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds N.H. Kuiperi
09-10 Ds M. Hofma en Ds G. Blom
16-10 Ds G. Wolfert
23-10 Ds G. Blom, viering Heilig Avondmaal

Domkerk *
Dimplein
Diensten: 10:30 uur
02-10 Ds N.J. de Jong-Dorland, dienst van Schrift en Tafel m.m.v. de Domcantorij, doopdienst
02-10 19:00 Vesper
09-10 Ds N.J. de Jong-Dorland, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
09-10 19:00 Vesper
16-10 Ds Chr. Karrer, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij

Haven, De*
Marco Pololaan 185-187
Diensten: 16:30 uur
02-10 17:00 Havenmaaltijd
09-10 Voorganger onbekend
16-10 Voorganger onbekend
23-10 Voorganger onbekend

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat 171
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds W.P. Vermeulen
02-10 17:00 Ds A.J. Zoutendijk
09-10 Ds A.J. Zoutendijk
09-10 17:00 Ds W. Dekker
16-10 Ds W.P. Vermeulen
16-10 17:00 Ds A.J. Zoutendijk
23-10 Ds A.J. Zoutendijk
23-10 17:00 Ds Z. de Graaf

Janskerk EUG Oek. Studentengemeente *
Janskerkhof 26
Diensten: 11:00 uur
02-10 Mw. M. Milder
09-10 Ds J. Nottelman
16-10 Ds H. Pals
23-10 Mw. M. Milder

Johannescentrum *
Moezeldreef 400
Diensten: 10:30 uur
02-10 Ds T. Wolters
04-10 10:00 Past. A. Verweij (seniorenviering)
09-10 Ds H.W. Wierda
16-10 Mw. B. van Santen en dhr. K. Wijnen (Verhaal halen)
23-10 Past. P. van Mansfeld

Marcuskerk *
Wijnesteinlaan 2
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds J. Kruijer
09-10 Ds J.S. Koops
16-10 Ds H. Keur
23-10 Ds J.S. Koops

Nicolaikerk *
Nicolaaskerkhof 9
Diensten: 10:00 uur
02-10 10:00 Ds D. Neven, doop
02-10 17:00 Ds D. Neven, vespercommissie, vesper
09-10 10:00 Past. G. Krul
16-10 10:00 Dhr. H. de Greef, stagiair, oogstdienst
23-10 10:00 Ds M. Trapman

Nieuwe Kerk
Bollenhofsestraat 138a
Diensten: 10:00 uur
02-10 Dhr. H. van Dolder
09-10 Mw. L. Kansen
16-10 Dhr. W. van Wakeren
23-10 Mw. N. Dijkstra

Oranjekapel *
Amsterdamsstraatweg 441-A
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds G. Blom, Israëlzondag
09-10 Ds M. Hofma, dienst van Schrift en Tafel, gezamenlijk in de Bethelkerk
16-10 Ds E. Treurniet
23-10 Dr. M. Wisse

Tuindorperkerk *
Prof. Suringarlaan 1
Diensten: 10:00 uur
02-10 Dr. B. van den Berg, Israëlzondag
09-10 Ds N. den Bok
16-10 Ds P.J. Rebel, Schrift en Tafeldienst, ZVD zondag
23-10 Ds Y. Viersen

Wijkplaats, de
Johan Camphuijsstraat 101
Diensten: 10:00 uur
02-10 Gastpredikant
09-10 Ds M. van Duijn
16-10 Ds D.W. Brouwer, themadienst
23-10 Ds D.W. Brouwer, themadienst

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat 35
Diensten: 10:00 uur
02-10 Mw. E. Klok
09-10 Dienst in Marcuskerk
16-10 Ds M. van Giezen (Doopdienst)
23-10 Dienst in Marcuskerk

Andere kerken

Baptisten Gemeente Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-26
Diensten: 10:00 uur
02-10 Dhr. P. Egberts, Avondmaal
09-10 Ds R. Smit, Doopdienst
16-10 Ds A. de Boer
23-10 Ds A. Noordhoek

Doopsgezinde Gemeente *
Oudegracht 270
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds C. Cornelissen
09-10 Ds A. van der Zijpp
16-10 Ds C. Cornelissen
23-10 Br. R. Harmsen

Evang.-Lutherse kerk (Hamburgstr.)
Hamburgerstraat
Diensten: 10:30 uur
01-10 19:00 Ds Chr. Karrer, Duitstalige dienst
02-10 Ds C. van Opstal, Heilig Avondmaal
09-10 Ds H.G.T. Günther
16-10 10:30 Ds C. van Opstal
23-10 Ds T. van Montfoort

Evang.-Lutherse kerk (Wartburg)
De Wartburg
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds K. Storch, Heilig Avondmaal
09-10 10:00 Ds K. Storch
16-10 Ds J. Wiegers
23-10 Ds S. Bos

Geertekerkerk *
Geertekerkerkhof
Diensten: 10:30 uur
02-10 Ds F. Kruyne
09-10 Ds A. Wieringa, Coming Out Sunday
16-10 Ds P. Dronkers, Woord en Tafel
23-10 Ds A. Klok

Gemeenschap Wladimirskaja
16-10 10:30 Zondag van de Heilige Vaders van het 7e Concilie (5e toon) is er de Goddelijke Liturgie in de Johannes Bernarduskerk

ICF Utrecht Matthéuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14:00 uur
02-10 Evangelist J. Bonhof
09-10 Evangelist J. Bonhof
16-10 Ds R. Bikker
23-10 Evangelist J. Bonhof

Jeruelkapel, Vrije Evangelische *
Ivoordreef
Diensten: 10:00 uur
09-10 Ds D. Spee, Maaltijd van de Heer
23-10 Ds D. Spee

Leger des Heils
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10:00 uur
02-10 De majors Nieuwland
09-10 Majoor C. Jongejans
16-10 Envoy F. van Zaalen
23-10 De majors Nieuwland

Nederlands Gereformeerde Kerk
Troosterlaan 65
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds K. Muller
09-10 Ds G. Nederveen, Heilig Avondmaal
16-10 Ds J.F. Ezinga
23-10 Ds J.C. Schaeffer

Oecumenische onderwegkerk Blauwkapel
Kapeldwarsweg
Diensten: 10:30 uur
02-10 Past. B. van Empel, m.m.v. dhr. J. K. Brinkman, orgel
09-10 Past. J.P. van der Steen, m.m.v. dhr. A. van Pelt, orgel
16-10 Past. G. Krul, m.m.v. dhr. E. Vliem, orgel
23-10 Past. C. Baan, m.m.v. dhr. M. Goud, orgel

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste. Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10:00 uur
02-10 Past. B. Wallet m.m.v. BKU Kinderkoor o.l.v. mw. H. Rijken
09-10 Past. B. Wallet m.m.v. Jubileum dhr. P. van der Steen, 50 jaar organist
16-10 Past. B. Wallet
23-10 Past. B. Wallet en diaken J. Eilander, met dopen

Pieterskerk
Pieterskerkhof
Diensten: 10:30 uur
02-10 Ds G. van 't Spijker
09-10 Ds M. Badry
16-10 Ds D. Ribs

ziekenhuizen

Diakonessenhuis
Bosboomstraat
Diensten: 10:00 uur
02-10 Past. W. Oldenhof, Woord- en Tafelviering
09-10 Ds F. Kruijnk
16-10 Ds I. Haijink
23-10 Past. W. Oldenhof, Woord- en Tafelviering, Woord- en Tafelviering

St. Antonius ziekenhuis
Soestwetering 1
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds J.J. Tersmette
09-10 Ds N.T. Overvliet - van der Veen met Chr. Zangkoor Vleuten-de Meern
16-10 Mw. C.J. Koek-Straus met koor Gideon
23-10 Ds N.T. Overvliet - van der Veen

UMC Stiltecentrum (AZU)
Heidelberglaan
Diensten: 10:00 uur
09-10 Ds M. Milder
23-10 Past. M. Wisse

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwstraat
Diensten: 10:30 uur
02-10 Ds R. Vredendregt
09-10 Ds B. van Empel
16-10 Past. K van Roermund
23-10 Ds L. Meiling

zorgcentra

Bijnkershoek
Van Bijnkershoeklaan
Diensten: 15:00 uur
14-10 Ds D. Neven

Huis aan de Vecht, 't
Costa Ricadreef
Diensten: 19:30 uur
07-10 Ds Warners

Rosendael
Indusdreef 5
Diensten: 10:45 uur
02-10 Past. Th. Moorman, eucharistieviering
16-10 Past. A. van Baarsen, Woord en Tafel

Swellengrebel
Burg. F. Andreaelaan
Diensten: 10:15 uur
02-10 Pastoraal werkster mw. Th. Peereboom, oec. dienst
23-10 Past. G. Krul, Avondmaal

Tamarinde
Neckardreef
Diensten: 10:30 uur
09-10 Mw. Lam
16-10 Voorganger onbekend
23-10 Mw. v.d. Schrier

Transwijk
Hof van Transwijk
Diensten: 10:30 uur
02-10 Ds R.E. van de Wal
09-10 Dhr. A. Vaartjes
16-10 Ds J.E. Riemens
23-10 Ds H.J. Zeldenrust

Tuindorp Oost
Winklerlaan
Diensten: 10:30 uur
02-10 Dhr. R. Kil
16-10 Ds N. Meynen

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10:00 uur
02-10 Ds J.E. Riemens, Israëlzondag m.m.v. mw. I. van Doorn, piano en mw. M. Peters, cello
09-10 Mw. A. van der Schrier
16-10 Mw. A. Dubois
23-10 Dhr. A. Vaartjes

door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk
Maandag 07:00 uur ochtendgebed
maandag t/m zaterdag 12:30 uur middaggebed
woensdag en zondag 19:00 uur avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45-13.00 u
Zaterdag
Axion locatie
Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Ein Deutsches Requiem in de Janskerk

Hannah Beudeker-Klein

De Utrechtse Oratorium Vereniging voert op vrijdag 28 oktober om 20.15 uur in de Janskerk Ein Deutsches Requiem van Johannes Brahms uit. De beide solisten, sopraan Bauwien van der Meer en bariton Evert Jan Nagtegaal, zijn aan het koor verbonden als zangpedagogen, terwijl pianist Eric Noya de vaste begeleider van de UOV is. Pianist Wouter van Belle maakt de pianobezetting compleet. Het koor telt 80 leden en staat onder muzikale leiding van dirigent Roel Vogel.

Het Requiem van Brahms volgt niet het vaste stramen van de Latijnse dodenmis. Het is een religieus werk, bestemd voor de concertzaal, en hoewel Brahms gebruik maakt van Bijbelse teksten is het niet geschreven voor het zielenheil van de overledenen. De universele boodschap van troost én de afwisselende muziek maken het Requiem van Brahms geliefd bij een groot publiek van alle leeftijden.

Ook voor jongeren is dit werk herkenbaar, reden waarom de UOV zich ditmaal in het bijzonder op de jeugd richt door voor hen een aangepaste toegangsprijs te hanteren. In de hoop bij te dragen aan het ontstaan van een nieuwe generatie muzikliefhebbers. De toegangsprijs voor dit concert bedraagt inclusief consumptie

€ 22,50, voor jongeren tot 21 jaar en studenten € 15. Er is geen pauze. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de leden van de UOV, de Literaire Boekhandel, Lijnmarkt 17 en Plato, Voorstraat 35. Op 28 oktober tevens vanaf 19.45 bij de ingang van de kerk. Ook zijn kaarten te bestellen via e-mail: kaartverkoopuov@gmail.com.



* Het koor van de UOV repeteert elke dinsdagavond van 19.45 tot 22.00 uur in het Christelijk Gymnasium Utrecht, Koningsbergerstraat 2. Nieuwe leden zijn van harte welkom (eigen foto).

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 2 okt	Lucas 17:1-10	zo 16 okt	Lucas 18:1-8
ma 3 okt	Gen 31:1-16	ma 17 okt	Gen 37:1-17
di 4 okt	Gen 31:17-35	di 18 okt	Gen 37:18-36
wo 5 okt	Gen 31:36-32:1	wo 19 okt	Gen 38:1-19
do 6 okt	Gen 32:2-22	do 20 okt	Gen 38:20-30
vr 7 okt	Gen 32:23-33	vr 21 okt	Gen 39:1-23
za 8 okt	Gen 33:1-17	za 22 okt	Gen 40:1-23
zo 9 okt	Lucas 17:11-19	zo 23 okt	Lucas 18:9-17
ma 10 okt	Lucas 17:20-37	ma 24 okt	Lucas 18:18-30
di 11 okt	Gen 33:18-34:18	di 25 okt	Psalm 105:1-15
wo 12 okt	Gen 34:19-31	wo 26 okt	Psalm 105:16-27
do 13 okt	Gen 35:1-29	do 27 okt	Psalm 105:28-45
vr 14 okt	Gen 36:1-8(43)	vr 28 okt	Lucas 18:31-43
za 15 okt	Psalm 121	za 29 okt	Lucas 19:1-10



Domkerklezing over 1700 jaar 'Sint' Maarten

**Bram Schriever, voorzitter
Vrienden van de Domkerk**

Vrijdag 14 oktober verzorgt dr. Els Rose de jaarlijkse Domkerklezing in de Domkerk. Deze lezing is een initiatief van Stichting Vrienden van de Domkerk en begint om 16.00 uur. Natuurlijk is er ook een (passende) muzikale bijdrage. Na afloop bent u hartelijk welkom voor een hapje en een drankje.

2016 is het jaar waarin de 1700ste geboortedag van Martinus van Tours, Sint Maarten (316-397), gevierd wordt. De Domkerklezing vertelt onder de titel '1700 jaar "Sint" Maarten' het vrijwel ononderbroken verhaal van zeventien eeuwen Sint Maartensverering. Deze middag gaan we op zoek naar het geheim van de aantrekkingskracht van St Maarten. Wie en wat hebben bijgedragen aan zijn enorme populariteit die eeuwen overspant? En in wat voor vormen krijgt de 'verering' van deze heilige gestalte aan het begin van de 21ste eeuw?

Ontwikkeling

Het leven van St Maarten werd in het Latijn opgetekend door de rechtsgeleerde en aristocraat Sulpicius Severus. Met deze tekst legde Sulpicius de basis voor het genre van het Latijnse heiligenleven dat door de Middeleeuwen



* Afbeelding uit het Sacramentaire de St-Martin, Tours, Bibliothèque municipale, manuscrit 193, folio 89.

* Els Rose.

heen een hoge vlucht nam. In zijn Vita geeft Sulpicius een blauwdruk van wat een christelijke heilige zou moeten zijn. Tegelijkertijd maakt hij duidelijk hoe Martinus de christelijke religie interpreteerde en hoe hij daarin afweek van wat in zijn tijd gangbaar was. Latere generaties van bewonderaars voegden hun eigen indrukken en ervaringen toe zodat de verzameling Martinusverhalen uitgroeide tot wat het *Martinelum* ging heten, een steeds uitdijende verzameling verhalen over de heilige. Deze verhalen werden niet alleen op schrift overgele-

verd. Ze werden ook verbeeld in de sculpturen, fresco's en glasramen die middeleeuwse kerken versierden, en ze werden op muziek gezet om door monniken en kanunniken gezongen te worden.

Zichtbaarheid: toen en nu

Niet alleen binnen de muren van de kerk was St Maarten een voorbeeldfiguur. De Frankische koningen omarmden hem in de vroege Middeleeuwen als hun speciale beschermheilige. De relik van de gedeelde mantel ging mee in alle militaire en missionaire

expedities van deze vorsten, die de kostbaarheid uiteindelijk onderbrachten in de paltskapel in Aaken. Dit was echter niet het einde van het koninklijk patroonaat van Sint Maarten – integendeel, tot aan de Franse revolutie bleef de bijzondere band tussen Franse koningen en deze heilige bestaan.

Deze middag komt niet alleen het verre verleden aan de orde. We nemen ook een kijkje achter de schermen van hedendaagse St Maartens-“verering”, in binnen- en buitenland. De laatste decennia maakt de heilige van de manteldeling een ware revival door, waarbij oude tradities nieuw leven wordt ingeblazen en nieuwe tradities worden uitgevonden.

Hartelijk welkom op vrijdag 14 oktober om 16.00 uur in de Domkerk!

Els Rose is als universitair hoofddocent Middeleeuws Latijn werkzaam aan de Universiteit Utrecht. Zij doet onderzoek naar heiligenverering en liturgie in de vroege Middeleeuwen en publiceert daarnaast boeken en artikelen waarin de sacrale taal van de middeleeuwse kerk, het Latijn, centraal staat.

In 1997 gaf zij samen met Peter Nissen (RU Nijmegen) een nieuwe vertaling uit van het Leven van St Maarten (Kok Kampen, 1997) ter gelegenheid van de 1600ste sterfdag van St Maarten.

Rijkssubsidie voor onderhoud Domkerk 2017-2022 toegekend



Theo Kraft,
lid Commissie Fondsenwerving
Domkerk

Op 31 augustus 2016 ontving de directeur van het Bureau PGU het mooie bericht dat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) de SIM-BRIM subsidie (Subsidieregeling Instandhouding Monumenten) zoals aangevraagd voor de Domkerk, integraal heeft toegewezen. Zie hierover ook het artikel in het augustusnummer in Kerk in de Stad.

De toekenning van de subsidie betekent een wezenlijke stap in het behoud en voor het onderhoud van de Domkerk in de komende jaren. De aanvraag voor de rijksbijdrage aan het onderhoud van de Domkerk werd namens de PGU ingediend door Van Hoogevest Architecten op 16 maart dit jaar. De regeling wordt uitgevoerd door de RCE in Amersfoort.

Nu de SIM-BRIM oftewel de rijkssubsidie voor het onderhoud van de Domkerk binnen is, lopen alle bij de PGU in beheer zijnde rijksmonumentale kerken (Domkerk, Janskerk, Jacobikerk en Nicolaïkerk) mee in de SIM- en de BRIM-regelingen voor de komende jaren.

Bijna vier ton

Bij de aanvraag voor de Domkerk gaat het in totaal om € 780.000. Het subsidiepercentage voor het subsidiabele onderhoud bedraagt vijftig. Derhalve is € 390.000 netto subsidie voor het (groot) onderhoud voor de Domkerk voor de jaren 2017-2022 beschikbaar gekomen.

De vereiste eigen bijdrage voor het onderhoud zal beschikbaar komen uit de in de afgelopen jaren opgebouwde en de komende zes jaar op te bouwen reserves in het onderhoudsfonds voor de Domkerk. Dit onderhoudsfonds bestaat uit dotaties voor onderhoud en de renteopbrengsten van het Kapitaal Groot Onderhoud (KGO)

voor onder andere de Domkerk. Het saldo van het onderhoudsfonds is in de afgelopen jaren gestegen omdat onderhoud in de afgelopen jaren niet tijdig kon worden uitgevoerd vanwege de uitgestelde SIM-BRIM subsidie.

Ook restauratie

Behalve groot onderhoud zullen ook restauratiewerkzaamheden aan de Domkerk worden uitgevoerd. Hier is geld voor vanwege de eerder toegekende subsidie door de Provincie Utrecht voor de restauratie van de Wimberen als ook voor de vervanging, waar nodig, van natuursteen. Voor de subsidie van de Wimberen werd door de Provincie Utrecht een bedrag van € 175.000, zijnde de helft van de subsidiabele kosten van € 350.000 ter beschikking gesteld. De benodigde eigen bijdrage ter grootte van hetzelfde bedrag komt uit particuliere bijdragen en overige fondsenwerving. Deze wordt voortgezet om alles wat nodig is op dit gebied voor de Domkerk in de komende zes jaren te kunnen uitvoeren.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
MAANDELIJKS

REDACTIE

Elly Bakker, Sietske Gerritsen,
Harry Pals (voorzitter)
Arnold Rietveld
Frans Rozemond en
Agnes Stekelenburg

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
e-mail:
kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Dit blad verschijnt maandelijks op de laatste of eerste vrijdag.

Artikelen en berichten uiterlijk op de maandag van de week vóór verschijning naar:
kerkindestad@protestant-utrecht.nl
Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
De Haven: Wilma Wolswinkel
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaïkerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Harmen van Doorn
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Utrecht West:
Jurjen de Pauw
Tuindorpkerk: Jan Verkerk
Zuilen: Marloes Dankers
(Bethelkerk) en Annemieke Schuur
(Oranjekapel)

ADMINISTRATIE

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
abonnement@protestant-utrecht.nl
Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 35 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in september een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
NL37INGB0000766042

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl